

# sosyalist işçi

www.sosyalistisci.org

DEVİRCİ ANTİKAPİTALİST HAFTALIK GAZETE

Sayı 418 ■ 15 Haziran 2011 ■ Fiyatı: 2 TL



## Suriye halkı katliamlara rağmen özgürlük için sokakta!

Halkın ayaklanmasını bastıramayan Esad diktatörlüğü vahşi katliamlar yapıyor... Binlerce Suriyeli Türkiye'ye sığındı...  
**ONUR DEVİRİM ÜÇBAŞ** yazdı

sayfa 2

## Aile vazgeçilmez mi?

Bakanlıktan kadının adını kaldıran AKP'nin ve tüm burjuva partilerin kutsal olarak gördüğü aile ne işe yarar?  
**MELTEM ORAL** yazdı

sayfa 9

## Marks neden haklıydı?

Edebiyat ve kültür kuramcısı, Terry Eagleton'dan "marksizm öldür" diyenlere yanıt: *Marks neden haklıydı?* adlı kitabı Türkçe'de yayınlandı...

sayfa 10

## İşçi ücretleri değil servet vergilendirsin!

Kapitalist devletin gelirlerinin büyük kısmı işçi ücretlerinden kesilen vergilerden sağlanıyor. Sosyal adalet istiyoruz!  
**ERKİN ERDOĞAN** yazdı

sayfa 2



## İspanya Devrimi 1936 - 2011

■ İspanya tarihinin labirenti  
**MIKE GONZALEZ**, demokrasi için devrimci mücadeleyi anlatıyor...

■ İspanya'da 'kapitalizmin olmadığı bir gelecek' için mücadele!  
**ANDY DURGAN**, meydanları zapt eden gençlerin mücadelesini anlatıyor...

sayfa 6-7



## Muhatap belli, Kürt sorununda çözüm hemen şimdi!

# Sandıktan demokratik özerklik çıktı

Düzen partileri gibi seçim çalışmaları için resmi kaynaklardan para yardımı almayan, YSK tarafından veto yiyen, üç aydır her yerde faşist saldırıların hedefi olan, büroları kurşunlanan, taşlanan Emek, Özgürlük ve Demokrasi Bloku'un bağımsız milletvekili adayları tarihi bir başarı kazandı.

2002 seçimlerinde Bin Umud Adayları meclise 22 temsilciyle girmişti, bu kez bu sayı 36'ya çıktı.

Blok, Diyarbakır'da yüzde 47'den yüzde 62'ye çıkarken altıda altı yaptı. Bu şehirde AKP oyları yüzde 8 geriledi. Batman'da yüzde 39'dan 51'lik oy oranına sıçramayı gerçekleştirdi, AKP yüzde 9,5 geriledi.

Şırnak'ta AKP oyları yüzde 6 gerilerken, BDP ise tam 21 puanlık bir artış sağladı ve 73'e yükseldi. Blok burada 3'te 3 yaptı. En yüksek oy oranını ise Hakkari'de elde etti. Yaklaşık yüzde 80 oyun BDP'li adaylara çıktığı Hakkari'de AKP yüzde 17 geriledi. Blok Hakkari'de de 3'te 3 yaptı.

Van'da da Blok 16 puan yükseldi ve oyların yüzde 50'sini aldı. AKP ise Van seçim çevresinde yüzde 13 geriledi. Van'da Blok'un 4 adayı da meclise yollandı. BDP'nin desteklediği bağımsız adayların oyları Bitlis'te 22'den 40'a, Bingöl'de 14'ten 24'e, Ağrı'da 24'ten 43'e, Kars'ta 16'dan 19'a, Ardahan'da 9'dan 13'e, Erzurum'da 5'ten 8'e çıktı.

Mardin'den bağımsız milletvekili seçilen Erol Dora, TBMM'ye giren ilk Süryani milletvekili oldu.

Mersin, Adana, Bingöl ve Kars'tan ilk kez milletvekili çıkaran Blok, antidemokratik %10 seçim barajı olmasaydı 50'nin üzerinde milletvekiline sahip olacaktı.

Bağımsız adaylara verilen oylar, demokratik özerkliğe verilen oylardır. Kürt halkı kendi geleceğini kendi belirlemektedir.

Seçim sonuçları başta tekçi AKP olmak üzere kürt halkı üzerindeki ulusal baskıyı sürdürmek isteyen tüm güçlere vurulmuş bir tokattır.

12 Haziran seçimlerinde Türkiye ve Kürdistan değerlendirmesi sayfa 4 ve 5'te

## İsrail ablukası altındaki Gazze'nin yarısı işsiz

2006 yılında Hamas'ın ezici bir seçimlerden çoğunluğu elde ederek çıkmasının ardından işgal altındaki Filistin'i ikiye bölen ve Hamas'ın kalesi olan Gazze Şeridi'ni abluka altına alan İsrail, halka açlığı ve yoksulluğu dayattı.

Birleşmiş Milletler'in rakamlarına göre Gazzede yaşayanların yüzde 45,2'si işsiz.

BM Filistinli Mültecilere Yardım Kuruluşu (UNRWA) çalışabilenler için maaşların da reel olarak yaklaşık üçte bir (yüzde 34,2) azaldığına dikkat çekiyor.

Gazze Şeridi dünyada nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu bölge. Uzunluğu 41 kilometre, genişliği ise 6 ile 12 kilometre arasında değişen Gazze Şeridi'nin 360 km<sup>2</sup>lik alanında 1.5 milyon insan yaşıyor.

1,5 milyonluk nüfusunun üçte ikisini oluşturan mülteciler işsizlikten en fazla etkilenen kesimi oluşturuyor.

Kuzey'de ve Doğu'da İsrail yan yana olan Gazze, işgalcinin ekonomik ve siyasi ablukası altında. Bölgede üretim, inşaat sektörü dışında, neredeyse birmiş durumda. Güneybatı'daki Mısır'a bağlanan Refah Kapısı ise Mübarek tarafından yıllardır kapılı tutulmuş ve devrimden sonra buradaki abluka gevşemişti. Buna rağmen Gazzeliler için açık kronik bir durum olmaya devam ediyor.

Dünyanın bir çok yerindeki işgal ve savaş karşıtlarıyla beraber, Mavi Marmara'da 24 Haziran'da ikinci kez Gazze'ye insani yardım ulaştırmak için yola çıkacak. Mavi Marmara, ilk seferinden İsrail ordusunun saldırısına uğramış, 9 Türkiyeli aktivist katledilmişti. Özgürlük Filosu'nun 2. Gazze seferinde yer alan Mavi Marmara'yla Gazze'ye gidecek Sosyalist İşçi muhabirleri olan bitenleri bu sayfalarda aktaracak.

## Yemen: Diktatör kaçtı, çatışmalar tırmanıyor

Tunus ve Mısır Devrimleri'nden sonra başlayan Yemen halk ayaklanması aylardır sürüyor. Ordunun desteğini kaybeden diktatör Salih, başkanlık sarayına yapılan bombardıman sonucu yaralanarak Suudi Arabistan'a sığındı. Yemen başbakanı ve meclis başkanı da aynı saldırıda yaralanmıştı. Yemen ordusu ülkenin güneyinde isyancılarla çatışıyor.

## Tunus, diktatör Bin Ali'yi gıyabında yargılıyor

23 yıllık diktatörlükten sonra devrimle koltuğundan indirilen Tunus diktatörü Bin Ali, 90 ayrı suçlama doğrultusunda 20 Haziran'da yargılanmaya başlıyor. Yargılama gıyaben yapılacak, çünkü Bin Ali devrimden sonra Suudi Arabistan'a sığınmıştı. Tunus'taki geçici hükümet diktatörün iadesini istemişse de Ortadoğu'daki baskıcı rejimlerin hamisi olan Suud hanedanı buna izin vermemişti.



Katliamdan kaçan bir çok kadın ve çocuk Türkiye'ye mülteci olarak geldi.

# Suriye'de halk katliamalara rağmen özgürlük için sokakta

Tunus'ta başlayıp tüm bölgeye yayılan Arap Devrimlerinin etkisi devam ediyor. Suriye aylardır bölgedeki hareketin etkisiyle başlayan isyanlarla çalkalanıyor. Yaklaşık üç aydır devam eden halk hareketi, Esad diktatörlüğünün 1.000'den fazla muhalifi öldürmesine ve 10.000'den fazla kişiyi tutuklamasına rağmen devam ediyor.

Suriye'de Şubat ayında başlayan ilk olarak sadece reform talep eden bir hareket gibi gözüküyordu. Batılı kaynaklar ülke nüfusunun çoğunluğunun Suriye'nin Irak gibi olmasından korktuğu için hareket destek vermeyeceğini iddia ediyordu. Ancak geçtiğimiz aylarda hareket büyüdü ve güçlendi. 15 Mart'ta büyük şehirlerde eş zamanlı gösteriler olurken, ülkenin güneybatı sınırında bulunan Dera isyanın merkezi haline gelmeye başladı. 25 Mart'ta Dera'da sokağa çıkan 100.000 kişiye ateş açıldı ve 20'si öldürüldü. Bu olay gösterilerin hızla büyümesine ve yayılmasına neden oldu. Homs, Hama, Şam ve Latakia'da gösteriler yapıldı. Bu gösterilere de saldırıldı ve 70 kişi öldü.

Baskıcı Esad rejimi diğer tüm Arap Devrimlerinde devrilen diktatörlerin yaptığı gibi bir yandan hareketi ezerken, bir yandan da tavizler ve vererek bölmeye ve yatıştırmaya çalıştı. Genel af ilan edildi bazı politik tutuklular serbest bırakıldı, ülkede 1962'den bu

yana devam eden olağanüstü hal kaldırıldı. Ancak bu reformlar Mısır'da ve Tunus'ta olduğu gibi kitlelerin eve gitmesine değil, "Kazanıyoruz, mücadeleye devam" demesine neden oldu. Nisan ayında daha fazla gösterici öldürüldü ve gösteriler daha da yayıldı. Ülkede tanklar ve askerler sokağa çıktı, Ürdün sınırı kapatıldı. Beşir Esad "hay-ale" anlamına gelen Shabbihia birliklerini de kullanıyor. Yaklaşık 3000 kişiden oluşan bu silahlı çeteler muhalefet hareketine saldırıyor.

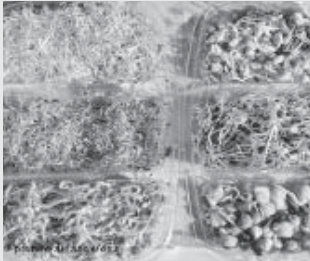
Suriye devleti isyancıların silahlı Salafiler ve radikal İslamcılar olduğunu iddia ediyor. Oysa karşımızda hareket Mısır ve Tunus'ta olduğu gibi bir halk hareketi var. "Herkes için özgürlük istiyoruz" pankartıyla sokağa çıkan insanlar-nüfusun üçte birinin yoksulluk sınırının altında yaşadığı ülkede-sefaletlerinin bitmesini istiyorlar.

Suriye ordusu rejimi korumaya ve halk hareketini bastırmaya çalışıyor. Suriye ordusu Hama, Homs, Talkalakh, Latakia başta olmak üzere Suriye'nin birçok kentini kuşatmış durumda. Ancak ordunun durumu da istikrarlı değil. Muhalifler, ordunun büyük bir operasyon için bahane olarak kullandığı "Cizr-el Şuhur'da 120 polislin öldürülmesi" olayının aslında ayaklanmaya katılan muhaliflerin imhası olduğunu iddia ediyorlar. Suriye

ordusunun içinde bir isyanın da başladığı öne sürülüyor. Ülkenin birçok yerinden gösterilere katılan askerlerin haberleri geliyor.

Beşir Esad halka vahşice saldırırken, 10 Haziran'da başlayan Cizr-el Şuhr kuşatmasıyla birlikte katliam Türkiye kamuoyu açısından daha önemli bir gündem haline geldi. Suriye ordusunun Cizr-el Şuhr'da on binlerce kişinin öldürüldüğü Hama Katliamına benzer bir vahşete girişeceği korkusu binlerce kişinin Türkiye'ye kaçmasına neden oldu. İçerinde çocukların ve yaşlıların da bulunduğu 4.000'den fazla kişi zor şartlarda Türkiye'ye kaçmasına zorunda kaldı. Erdoğan bir yandan Arap halklarının "abisi" imajını korumaya çalışırken bir yandan da Suriye'deki halk hareketinin zayıflamasını istiyor. Erdoğan bir zamanlar kardeşim dediği ve Beşir Esad'ı bugün eleştiriyor. Ancak Başbakan'ın söylediğini'nin aksine sorun Beşir ya da Mahir Esad'ın zorbalığı ya da merhameti sorunu değil. Suriye'deki tek partisi diktatörlüğünü sorunu. Suriye halkı bu rejimi devirmek için devletin tüm baskısına rağmen mücadele ediyor. Suriye Devrimi'nin geleceği bölgenin geri kalanındaki hareketler için de belirleyici olacak.

Onur Devrim Üçbaş



## Almanya'da EHEC salgını öldürüyor

Almanya'da organik tarım yapan bir çiftlikte üretilen soya filizleri aracılığıyla yayılan ve anti-biyotiklere dirençli olan EHEC bakterisi öldürmeye devam ediyor.

Böbrekleri iflas eden 36 kişi ölürken, 100 kişi böbrek nakli yapmak ya da diyaliz makinasına bağlı olarak yaşamak zorunda kaldı.

Normalde sığırlarda bulunan ve insana zarar vermeyen bakterinin mutasyon geçirecek salgın haline geldiği belirtiliyor.

EHEC salgını ile organik tarım çiftliklerinde elde edilen ürünlerin güvenli olduğu miti yıkıldı.

## İsdemir: En büyük demir-çelik fabrikasında greve doğru

Türkiye'nin en büyük entegre demir-çelik fabrikası İsdemir'de işçiler greve gidiyor. İsdemir'in patronu Erdemir AŞ. Erdemir'in çoğunluk hisseleri ise OYAK'a bağlı şirket Ataer'in elinde. Yani asıl patron Türk Silahlı Kuvvetleri!

OYAK, işçilere sıfır ücret zammını dayatıyor. İşçilerin örgütlü olduğu Öz Çelik-İş tarafından yapılan oylamada 4621 işçi greve 'evet' derken sadece 3 kişi 'hayır' oyu kullandı. Erdemir AŞ grev kararı ile sonuçlanan oylamanın ardından lokavt kararı aldı. Yani işçilerin toplu iş sözleşmeleri askıya alınarak grev kırmak isteniyor.

İşçiler ise kararlı. Eğer patron sıfır sözleşme dayatmasını sürdürürse 6 bin işçi greve çıkacak.

Öz Çelik-İş Sendikası, Hak-İş Konfederasyonu'na bağlı. KESK ve DİSK yönetimleri Hak-İş'le birlikte mücadele etmek istemezken birçok sol çevre bu konfederasyonu "faşist" olarak niteliyor. Yönetimi hükümete yakın olsa da Hak-İş'te örgütlü işçilerin, Türk-İş ve diğer konfederasyonlarda örgütlü olan işçilerden bir farkı yok. Hak-İş'e ve üyelerine düşmanlık işçi sınıfının saflarındaki bölünmeleri derinleştirmekten başka bir işe yaramaz. Tüm sendikalar ve işçiler 'grev' diyen İsdemir işçisinin yanında olmalıdır.

## Burger King Çağrı Merkezi Çalışanlar Mücadelede!

Özel sektörde sendika yok, vahşi sömürü ve her an işten atılma tehlikesi var. Küresel fast-food zinciri Burger King'in çağrı merkezinde çalışan işçiler bu gidiş 'dur' dedi. Tez Koop-İş Sendikası'nda örgütlenen Burger King Çağrı Merkezi çalışanlarından dördü işten atıldı. Burger King patronları sendikaya üye olanların işten atılacakları, fişlenecekleri ve başka bir yerde iş bulmayacakları tehditleriyle mücadeleyi engellemek istiyor. Ancak Burger King'in sesi olan işçiler mücadelede kararlı.

İşçilerin dayanışma çağrıları sonucu birçok kez Çağrı Merkezi telefonları kilitlendi. 4 işçinin geri alınması ve patronun sendikayı tanıması için İstanbul'da Burger King önünde Tez Koop-İş tarafından bir eylem gerçekleştirildi.

Burger King'e sendika girerse benzer şirketlerde çalışan işçilerin de sendikali olmasının önu açılacak. Sendika, yani işçilerin birleşik örgütlenmesi olmadan patronlara geri adım attırarak, iş koşullarını düzeltmek, iş güvenliğini sağlamak ve insanca ücretler almak imkânsız. Sosyalistler sendika mücadelesi veren tüm işyerlerini desteklemeli, örgütlenme mücadelesini yaygınlaştırmalıdır.

# İşçi ücretlerini değil, serveti vergilendirin!

Malîye Bakanlığının Ekonomik Veriler Raporundan derlenen bilgilere göre, Türkiye OECD üyesi 33 ülke arasında vergi yükü, yani verginin milli gelire oranı açısından sondan 47'üncü sırada yer alıyor. Danimarka'da yüzde 48, İsveç'te yüzde 46,2, İtalya'da yüzde 43,4, Fransa'da yüzde 41,8, Almanya'da yüzde 36,8, İngiltere'de yüzde 34,2, Yunanistan'da yüzde 29,3, Japonya'da yüzde 26,5 olan vergi yükünde, OECD ortalaması ise yüzde 34,7 olarak hesaplanıyor.

Türkiye yüzde 24,6'lık oranla, vergi yükünde sadece yüzde 24'lük orana sahip ABD'yi, yüzde 18,1'lik oranı olan Şili'yi ve yüzde 16,9'luk oranı olan Meksika'yı geride bırakıyor.

Türkiye şirketler için vergi cenneti OECD verilerine göre Türkiye, zenginler ve sermayedarlar için tam bir vergi cenneti. Gelirden, kârdan ve mülkiyetten alınan vergi minimum seviyelerde. Türkiye, OECD üyesi 33 ülkenin arasında, Meksika ve Slovak Cumhuriyeti'nden sonra gelir ve kârdan en az oranda vergi alan ülke statüsünde.

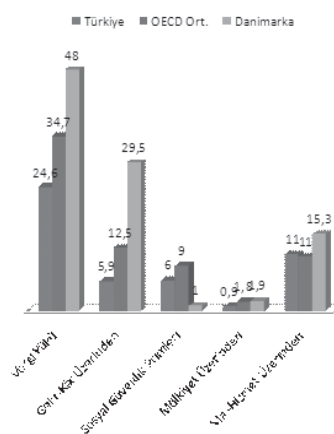
ABD gelir ve kâr üzerinden GSYİH'nin yüzde 9,8'i, Fransa yüzde 8,7'si, Almanya yüzde 10,7'si, İtalya yüzde 14,2'si, İspanya yüzde 9,2'si, İngiltere yüzde 13,2'si, Danimarka ise yüzde 29,5'i oranında vergi tahsil ederken, bu oran Türkiye'de sadece yüzde 5,9'da kalıyor. Adil vergilendirmenin en temel göstergelerinden biri sayılan gelir ve kâr üzerindeki vergi yükü, Türkiye'de bazı gelişmiş ülkelerin sadece beşte biri seviyesinde bulunmaktadır.

Türkiye, şirketlerden ve sermayeden bu kadar az oranda vergi alırken, toplam vergilerinin yüzde 25'ini çalışanlardan topluyor ve yurtiçi hasılların yüzde 6'sını çalışanların ödediği vergiler oluşturuyor.

### Maaşlarımızdan elinizi çekin!

Türkiye adaletsiz vergi politikalarının hüküm sürdüğü tipik ülkelerden biri. Toplanan verginin yaklaşık yarısı satılan mal ve hizmetlerden, dörtte biri de çalışanların maaşlarından kesiliyor. Mal ve hizmet vergilerinin önemli

### Toplanan Verginin Yurtiçi Hasılaya Oranı (%)



ölçüde KDV olarak tüketicilere yansıtıldığı düşünülürse, verginin büyük bölümünü çalışanlar ödemek durumunda kalıyor.

Adaletsizlik ve eşitsizlik sadece verginin toplanmasındaki makro ölçekli dengesizlikle bitmiyor. Açık sınırnın altındaki asgari ücretli çalışanlardan bile zalimce yüzde yirmilik vergi ve prim kesiliyor. Böylece işçinin eline, brüt 796 TL olan asgari ücretin sadece 630 lirası net olarak geçiyor. Memur-Sen'in Mayıs ayında açıkladığı rakamlara göre, Türkiye'de 4 kişilik bir ailenin aylık sınırı 931 TL, yoksulluk sınırı ise 2 bin 467 TL. %20 vergi kesilen asgari ücret, zaten açlık sınırının altında.

KDV oranı azaltılsın, asgari ücret vergi dışı bırakılsın

Ücretler üzerindeki vergi yükü derhal azaltılmalı ve ücretlerin vergilendirilmesine ilişkin gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Asgari ücretten alınan vergiler tamamen kaldırılmalı ve yüksek ücret olarak kabul edilip yüksek vergiye tabi tutulan tutar OECD ülkeleri seviyesine getirilmelidir.

Türkiye'de asgari ücret, sefalet ücreti olmaktan çıkarılmalı ve asgari ücret vergi dışı bırakılmalıdır. Ücretlerin

vergilendirilmesinde yeni bir politika belirlenmeli ve belirli bir gelirin altında olan kimseler vergilendirilmemelidir. Asgari geçim indirimi kabul edilebilir sınırlara çekilmesi ve ücretlere uygulanan vergi oranı mutlaka düşürülmelidir.

Türk-İş Başkanı Mustafa Kumlu'nun dediği gibi "asgari ücret, bir üretim faktörü olarak emeğin bedeli olmamanın ötesinde, insanın yaşaması, varlığını sürdürmesi için gerekli gelir kaynağıdır. Asgari ücret, çalışanların yaşama ve çalışma şartlarının düzenlenmesine yönelik önemli uygulamalardan birisidir. Sosyal politika aracı olarak, çalışanlar düşük ücretlere karşı korunmalı ve yanı sıra rekabet emek sömürüsü ile yapılmamalıdır".

Türkiye'de mal ve hizmetlerin yüksek KDV oranlarıyla vergilendirilmesi tüketicilerin cezalandırılmasından başka bir anlama gelmiyor. KDV oranı düşürülmeli ve bunun yerine şirket gelirlerinin vergilendirilmesi yoluna gidilmelidir. Türkiye'de kâr ve sermaye vergilendirilirse misliyle vergi toplanabilir ve bu parayla bir çok sosyal harcamaya kaynak yaratılabilir, yeni okullar, hastaneler ve yeni iş olanakları açılabilir.

Erkin Erdoğan

## Vergi değil, soygun!

Türkiye, Danimarka ve OECD ortalamasının kıyaslamasını gösteren tablo, Türkiye'deki vergi adaletsizliğini gözler önüne seriyor ve durumun vahametini ortaya koyuyor. Türkiye'de gelir ve kâr üzerinden alınan vergi, toplam verginin yüzde 25 iken, bu miktar Danimarka'da yüzde 62. Danimarka, vergisinin sadece yüzde 2'sini çalışanlardan topluyor, Türkiye'de bu oran yüzde 25.

[www.marksist.org](http://www.marksist.org)

devrimci, antikapitalist haber yorumportalı

- Darbelere, ergenekon çetesine karşıysan,
- Kürt sorununda demokratik bir çözüm istiyorsan,
- Küresel krize karşı mücadele etmek istiyorsan,
- Küresel ısınmaya, nükleer santrallere karşıysan,

## DSiP'e katılın, sosyalizme güç verin

- devrimci sosyalizme güç ver
- başka bir dünya mümkün



[dsip.org.tr](http://dsip.org.tr)

# 12 Haziran'da statüko yenildi

**S**eçim süreci sona erdi. Seçmenlerin yüzde 86.7'si seçimlere katıldı. Bu yüksek bir oran. Son haftalarda giderek artan gerginlik düşünüldüğünde, özellikle AKP-CHP ve MHP temsilcilerinin miting meydanlarında ve televizyonlarda gerginliği tırmandıran konuşmalar yapmaları, kutuplaşmayı artırdı.

Seçimlerde AKP, yüzde 49.90 alarak birinci parti oldu. 2002 seçimlerinde yüzde 34.28 alan AKP, 2007 seçimlerinde oyların yüzde 46.58'ini almıştı. Son seçimlerde ise AKP oylarını yüzde 3.32 artırarak 21.5 milyon seçmenin oyunu aldı. Oylarını yaklaşık yüzde 4 artıran AKP açık ki Saadet Partisi gibi, HAS parti gibi partilerden de oy çaldı.

Yine de bu seçimler tarihi, sadece AKP'nin iki kişiden birininin oylarını almasıyla değil, Kürt hareketinin yaşadığı siyasi sıçramayla da geçecek. Seçimlerin önemli sonucu, Kürt sorununda çözüm arayışına dair atılması gereken somut adımların daha fazla ertelenemeyecek düzeye çıktığını kanıtlanması oldu. Açık ki bu süreç, aynı zamanda yeni bir anayasanın gündeme oturması ve şekillenmesi için kırın kırana verilecek bir mücadeleyle de elele gidecek.

## AKP'nin oy yükseltmesi

AKP'nin üçüncü dönemine giren bir hükümet partisi olarak, iki kişiden birininin oylarını alması, üzerinden basitçe atlanabilecek bir gelişme değildir. "Toplumun yarısı da AKP'ye oy vermedi" diyerek, muzıkçılık yaparak üstü örtülebilecek bir seçim sonucu değil karşı karşıya olduğumuz.

AKP'nin seçim başarısının en önemli nedeni, dünya krizine rağmen, ekonomik krizin Türkiye'yi derinlemesine sarsmamış olması. Tersine, bir ekonomik istikrarın hem egemen sınıf ve orta sınıflar açısından önemli bulunması ve AKP yerine bir koalisyon hükümetinin, üstelik CHP-MHP gibi bir macera koalisyonunun bu istikrara darbe vurması ihtimali, seçmenleri AKP'ye oy vermeye itti. Ama AKP sadece sermaye sınıfından ve orta sınıflardan oy almı. İstanbul, Bursa ve Kocaeli gibi işçi kentlerinde de en yüksek oy alan parti oldu. Özellikle işçi sınıfının azımsanmayacak kadar büyük bir kitlesel eğilimle AKP'ye oy vermesinin nedenlerini açıklamak zorundayız.

Burada da önemli olan birinci etken, emekçilerin de siyasal istikrarsızlık yerine, istikrarı tercih etmiş olması. Yunanistan, İspanya, Portekiz, İzlanda, Macaristan gibi ülkelerde kriz yok-sullara egemen sınıfların gözü dönmüş saldırısına vesile olurken, Türkiye'de ekonomik büyüme göstergelerinin krizden bir süre daha etkilenmeyeceğini kanıtlanması, emekçilerin önemli bir kesiminin istikrar yönünde siyasal eğilim belirlemesine neden oldu.



Demirel'in Ergenekoncu adamlarını meclise taşıyan CHP, halktan destek bulamadı.

Ne Tekel direnişi, ne kent sel dönüşümünü yarattığı tahribat, ne sağlıkta dönüşüm politikalarının sağlığı her geçen gün daha da paralı hale getirmesi, ne asgari ücretin sefalet ücretine tekabül etmesi, ne işsizliğin yüksek boyutları dünya krizinin bir dizi ülkede yarattığı istikrarsızlıkla kıyaslanabilecek düzeyde.

## ABD karşıtlığının oya tahvili

AKP'nin toplumu derinden etkileyen ikinci önemli özelliği ise, İsrail'e, ABD'ye ve Davos'ta olduğu gibi evrenin efendilerine kafa tutuyor görünmesi. Arap devrimlerinden yana alınan sahte tutum, Libya'da direnişçilerden yana politik açıklamalar yaparken daha birkaç sene önce Kaddafi'yle sarmaş dolaş olduğunun unutturulması, Gazze ile dayanışırken İsrail'e ikili askeri anlaşmaların son hız devam etmesi gibi gerçekler geri plana itiliyor.

AKP ABD'ye kafa tutar görünüp ABD karşıtı havayı oy deposuna çevirirken, bir yandan da bölgesel bir güç olmak için hamle ediyor. Gazze'ye ağlarken, Diyarbakır'a gaz bombalarıyla defalarca saldırması, ezilen halkların kaderini kendilerinin belirlemesi gerektiğini vurgularken, Kürt sorununda idam fermanları yayılması teşhir edilemediği için milyonlarca insan, tıpkı Ortadoğu'da Tayyip Erdoğan pankartları taşıyan göstericilerin yaptığı gibi, AKP'nin mazlumların yanında görülmesine neden oluyor. Mısır'da namaz kılan milyonlarca insanı alkışlayan AKP'lier Kürt illerinde sivil itaatsizlik eyleminin bir göstergesi olarak namaz kılanları aşağılamak için sözlüklerde kullanılmadık kelime bırakmadı.

## AKP özgürlükleri mi savunuyor?

Sadece ekonomik alanda yeni liberal politikaları savunmasına rağmen değil,

özgürlükler alanında ulaşabileceği son burjuva sınıra ulaşmış olmasına, arka arkaya anti demokratik uygulamaları savunmasına rağmen, AKP toplumun yarısı tarafından değişimin adresi olarak görülüyor.

Askeri vesayete karşı çıkar görünen AKP'nin yetkili ağızları, darbe tehdidi bir ölçüde geriler gerilemez, "Ordu artık milletin ordusu" olmuştur türü açıklamalar yapmaya başladı.

27 Nisan muhtırasına karşı 28 Nisan'da kafa tutan bir bildiri kaleme alan AKP kurmayları, seçimlerden bir hafta önce, 27 Nisan'ın bir darbe değil, bir yaklaşım olduğunu açıkladılar.

Başörtüsüne duyarlı gibi görünen AKP, çok sayıda başörtülü kadının "Başörtüsü yoksa oy da yok!" kampanyasına rağmen, üstelik artık kapatılma riskini de hemen hemen hiç taşımazken, başörtülü bir milletvekili adayı göstermedi.

Daha önemlisi, AKP'nin tüm seçim kampanyasını milliyetçiliğin zehirli diline uyarlamış, Kürt sorununda sakil bir söylem tutturmuş olmasına rağmen, Kürt halkının en basit birkaç talebine bile en küçük bir jestle yanıt vermemiş olmasına rağmen, hala özgürlüklerin adresi olarak görülebilmesi.

100 bin Ermeni'yi sınır dışı etmekle tehdit eden hükümet partisi, açık ki çok sınırlı bir alana sıkıştırılmış bir özgürlük anlayışına sahip. Buna rağmen, milyonlarca insanın AKP'yi adres olarak görmesinin tek nedeni, muhalefetin daha az özgürlükçü olmasında, statükonun bekçiliğinin propagandasını yapmasında, yer yer ırkçı ama genel olarak bir sol bulaştırılmış bir özgürlük milliyetçiliği kullanmasında, özetle, Ergenekon zihniyeti kapsamında bir politik reçete sunmasında aranmalı.

Bu reçetenin kanlı, darbeci, milliyetçi yanı artık gizleniyor.

## Milliyetçi söylem kazandırıyor mu?

Ulus devletler çağının başından beri hemen her ülkede çimento harcı görevi gören milliyetçiliğin elbette Türkiye'de de bir karşılığı var. Üstelik oldukça sağlam köklere sahip. Bu seçimlerde de (her seçimde olduğu gibi) milliyetçilikten medet umanlar oldu. Milliyetçilikten başka cephanesi olmayan MHP'yi bir kenara bırakırsak AKP'nin kullandığı milliyetçiliğin ne kadar işe yaradığı ortada aslında.

Meydanlarda Başbakan'ın, MHP seçmenini kazanmak üzere, Abdullah Öcalan hakkında (1999 seçimlerinden sonra idamın kaldırılmasını kastederek) "Ben olsaydım asardım" söylemine kadar varacak bir milliyetçi diskuru benimsemesi hiç de işe yaradığı görünmüyor. AKP 12 Eylül 2010 anayasa değişikliği referandumunda geleneksel MHP seçmeninden kazandıği kitleye yeni bir şey ekleyemedi. Bu seçimde kazandıği yaklaşık %3'lük oy artışını da bölünen ve tarihsel liderinin (Erbakan) ölümüyle seçime girerken, deyim yerindeyse, 'başsız kalan' Saadet Partisi'nden (ve bir miktar da, yine liderinin ölümüyle başsız kalan Büyük Birlik Partisi'nden) elde etti diyebiliriz. Referandumda doğrudan statükoyu, 12 Eylül darbesini ve muhtemel darbeleri hedef alarak MHP seçmeninin kalbini kazanan AKP bu seçimde yanlış ata, milliyetçiliğe oynadı ama MHP seçmenini kendi tarafına çekmeyi başaramadı. Kürt hareketi karşısında kullandığı ve bununla Batı'daki ıslah hedeflediği anlaşılabilir milliyetçi söylem de (Batı'da bir miktar tutsa da) Kürt hareketi karşısında tamamen hezimete uğradı. Bu iki gösterge, MHP seçmenini kazanamamış olmak ve Kürt hareketi nezdinde ters tepmesi, milliyetçi söylemin bu dönemde tutmadığının en güzel örnekleri.



2. sayısı yakında bayilerde!

# Kürtler şovenizmi sandığa gömdü

**12** Haziran seçimlerinin en büyük zaferini Kürt halkı elde etti. AKP iki kişiden birisinin oylarını alsa da, seçim öncesi Kürtlere yönelik başlatılan saldırılar, BDP'nin desteklediği adaylar üzerinde uygulanan baskı, seçim faaliyetinin engellenmesi için uygulanan şiddet göz önüne alındığında, 36 bağımsız adayın seçilmesi seçimlerin en etkileyici başarı ögesidir.

## Özerklik talebi kazandı!

Kürt halkı seçimler öncesinde "Demokratik özerklik" talebini öne çıkarttı. Özerklik için oy istedi, özerklik için mücadele etti, her siyasi fırsata Özerkliği gündeme taşıdı ve Kürdistan'da oylanan Özerklik oldu. Seçimlerin sonucunda, Kürdistan'da Özerklik talebi tam bir politik zafer kazandı. BDP oylarını yarım milyon artırdı. Milletvekili sayısını 21'den 36'ya çıkarttı. Yedi Kürt şehrinde BDP adayları açık farkla kazandı.

Kürt halkı, olağan bir seçim kampanyasından geçmedi. Seçimlerden önceki 50 gün içinde 2500'den fazla BDP'li KCK soruşturması nedeniyle gözaltına alındı. BDP'nin mücadele içinde şekillenen kadroları, binlerce Kürt siyasetçi, uydurma gerekçelerle gözaltına alınarak, Kürt halkı siyasi önderliğinin deneyiminden yoksun bırakılmaya çalışıldı.

## Operasyonlar ve YSK darbesi

Devlet ve hükümet, Kürtler üzerinde politikeve askeri bir baskı kurdu. Operasyonlarda arka arkaya çok sayıda gerilla öldürüldü. Kürt halkının yeniden silaha sarılması ve çatışmanın derinleştirilmesi, sadece Kürt illerinde değil batıda da savaş ortamının yaygınlaştırılması için müdahalede bulunuldu.

Kürt halkının bu müdahaleye tepkisi, sınırları aşmak, cenazelerini almak, cenazelerini gömmek ve ölenlerin boşuna ölmediğini kanıtlayan kitlesel cenaze törenleriyle mücadeleyle siyasal düzleme çekmek oldu.

Askerlerin üzerine yürüyerek dağdaki gerilla cenazelerini almaya giden Kürt halkı, seçimlerden kısa bir süre önce korku duvarını aştığını kanıtladı.

Bu eylemden kısa bir süre önce, bir de apaçık bir darbe girişimini püskürttü Kürt halkı. Yüksek Seçim Kurulu (YSK) BDP'nin desteklediği bağımsız milletvekili adaylarının bir kısmının, ama en kilit isimlerin milletvekilliğini veto etti. Kürt illerinde İstanbul ve İzmir'e kadar, örgütlenen kitlesel eylemlerle, Kürt halkı adaylarına sahip çıktı ve YSK darbesini beş günde püskürttü.

## Bütün şovenistler birleşti!

CHP, seçimlerin son düzlüğünde Kürt sorununda "ılımlı" vurgular



1991'de Kürtçe yemin ettiği için zindana konulan Leyla Zana yine mecliste!

yapsa da "Anadilde eğitim" yerine, sadece anadil kullanma hakkından söz etmesi ve meclise her biri açık Kürt düşmanı olan, başta Ergenekon sanığı bir dizi adayı götürmeye soyunmasıyla Kürt halkı üzerinde baskı oluşturdu.

MHP'nin yıllar sonra gerçekleştirdiği mitingde ise Devlet Bahçeli Diyarbakır mitinginde, Kürtlerin gözünün içine baka baka, "Anadil karnınızı mı doyuracak" diyerek şovenistçe meydan okudu. Batıda düzenlenen seçim kampanyasında faşistler özellikle seçim bürolarına Blok adaylarının konvoylarına saldırdı. Abdullah Öcalan'ın idamından en çok MHP'liler söz etti.

Kürtlerin mücadeleyle elde ettikleri tüm hakları gasp edeceğini açık açık ilan eden MHP, Özerklik talebinin "bölücü" olduğu propagandasını seçimler boyunca tekrarlayıp durdu.

AKP ise, seçim propagandasını, Kürt Özgürlük Hareketi'ne düşmanlık üzerinden kurdu. Abdullah Öcalan'ın vakti zamanında asılması gerektiğinden, "Türk dili ve bayrağına" yaptığı tekçi vurgulara, Kürt halkını korkaklıkla suçlamaktan, Kürt hareketinin Ergenekon'la işbirliği yaptığına kadar bir dizi şovenist vurguyla, Kürt sorununda çözümsüzlük politikalarını tüm mitinglerinde "özenle" işledi.

BBP, Hepar, Demokrat Parti gibi partiler de seçim kampanyalarında ırkçı-şovenist bir propaganda hattı izlediler. Buna, Ergenekoncuları meclise taşımak için oluşturulan ve Çetin Doğan, Doğru Perinçek gibi adaylar etrafında şekillenen Demokratik Güç Birliği'nin açık Kürt düşmanı vurguları da eklenince, Kürt halkının seçimlerde elde ettiği zaferin niteliği çok daha iyi anlaşılabilir.

## Çözüm için özgürlük hareketi

Artık, tüm burjuva partileri, bükemedikleri bileği öpmek zorunda kalacaklar.

Kürt halkı, bunca baskıya rağmen, Arap devrimlerinin yarattığı radikal politik rüzgârı da arkasına alarak, ezen ulus milliyetçiliğini sandığa gömmüş ve "Demokratik Özerklik" talebinden geri adım atmayacağını kanıtlamışken, yapılması gereken, hükümeti siyasal çözüm yönünde zorlamak üzere basınç yaratacak bir hareketi batıda inşa etmektir.

Yaygın bir "Özgürlük İstiyoruz" kampanyası örgütlemek, batıda, Özerklik talebini anlatmak, işçi sınıfının ve ezilenlerin Kürt halkıyla dayanışması için platformlar kurmak, Kürt halkının koşulsuz bir biçimde destekleyen herkesin en önemli görevi olacaktır.

## Kenan Evren ve 12 Eylül'ün diğer katilleri hesap verecek!

En kanlı darbenin lideri, 12 Eylül'ün genelkurmay başkanı Kenan Evren, 31 yaşında işlediği insanlık suçları için ifade verdi. Dünyanın en zengin 50 generalinden biri olan 12 Eylül'ün Hava Kuvvetleri Komutanı Tahsin Şahinkaya, cuntanın yaşayan iki üyesinden biriydi, o da yaptıkları için savcıya ifade verdi. İfadeler yetmez, yargılanacaklar! 94 yaşında olması Kenan Evren'i ne aklıyor ne de 12 Eylül davasını önemsizleştiriyor. Eğer Kenan Evren, Tahsin Şahinkaya ve mahkeme tarafından aranmaya başlayan 12 Eylül işkencecileri yargılanıp hak ettikleri cezalara çarptırılırsa hem hayatını karattıkları yüz binler için adalet gerçekleşir, hem de dört darbe yapan ordunun bir daha bunu yapması engellenir.

"Pişman değilim", "yine olsa yine yaparım" diye ifade veren Kenan Evren hem suçlarını savunmuş hem de şimdiki generallere mesaj vermiştir. Eğer yargılanırsa bu da tüm darbecilere mesaj olur: Siz de mahkemeyi boylaysınız!

Kenan Evren'i ve 12 Eylül'ü yargılayan AKP değil halktır.

Halkın yüzde 58'i 12 Eylül düzeninin son bulmasına ve darbecilerin sivil mahkemelerde yargılanmasına 'evet' dedi.

Hayır oyu çağrısı yapanlar referandum süreci boyunca Kenan Evren ve 12 Eylülcülerin yargılanmayacağı, bunun bir kandırmaca olduğunu iddia etmişti. Yetmez ama Evet diyen sosyalistler ise sokakta yüz binlerce insana neden Kenan Evren'in yargılanması gerektiğini anlatmıştı. Haklı çıkan biz olduk. Halka yalan söyleyenler bir an önce özür dilemelidir.

Sosyalistler ve insan hakları savunucuları 31 yıl boyunca Kenan Evren'in yargılanması için mücadele etti. Bunlardan bir kısmı bugün Kenan Evren hesap veriyor diye tüzülüyor. Gerekçeleri bunun AKP'ye yarayacağı. AKP'ye yaramamasının yolu darbecilerin yargılanıp cezalandırılması için çok kararlı bir sol muhalefetin yaratılmasıdır. AKP'ye en büyük desteği veren 12 Eylül düzeninin değişmesine 'hayır' diyen bu sözde solculardır. Kime yazar, bizi ilgileniriz. Darbecilerin halka hesap vermesini istiyoruz!

Sadece 12 Eylülcüler değil, Balyoz darbesini hayata geçiren generaller, organeller hapse hesap veriyor. Yaşar Büyükanıt'ın "iyi çocuklar" dediği Şemdinli bombacıları 6 yıl sonra tutuklanıyor. Bunlar tarihi gelişmelerdir. Darbe karşıtlarının inatçı mücadelesi, Yetmez ama Evet kampanyasının milyonlara gerçekleri anlatması ve halkın darbecilere olan öfkesi bu süreci ilerletiyor. Kenan Evren savcıya ifade verirken sokağa "yetmez, hesap verecekler" sloganıyla sokağa çıkan DSİP tüm sosyalistleri ve demokratları kendi davalarına sahip çıkmaya çağırıyor.



1936 Barcelona, kadın ve erkek işçiler faşist Franco'ya karşı devrimi savunuyor

# İspanya tarihinin labirenti

**İspanya'nun tarihi, yayılmacı fetihlerin, baskının ve liderlere karşı direnişin tarihidir. Mike Gonzales, İspanya'nun mevcut hâlini açıklayan değişim mücadelelerini inceliyor.**

1930'larda, İspanya İç Savaşı'nın başlamasından birkaç yıl önce, şair Antonio Machado ülkesini, Kastil'in parlak kahverengi toprakları üzerinde paslanmaya yüz tutmuş bir savaş zırhına benzetiyordu. Bu, bir zamanlar var olan imparatorluğunu kaybetmiş, büyük sömürgeci bir gücü temsil ediyordu.

Endülüslü Emeviler neredeyse 10 yüzyıl boyunca İber yarımadasını kontrol ettiler. Endülüslü Devleti bu dönemin en önemli ve dayanıklı devletiydi. Burası aynı zamanda, en yüksek ifadesini muhteşem Sevilla ve Cordoba şehirlerinde bulan Arap ilminin ve kültürünün de merkeziydi.

Yavaş yavaş ilerleyen yeniden fetih dönemi 1492'de Granada'nın kuşatılmasıyla son buldu. Bu da İspanya'nın, Leon ve Kastilya krallıklarının hükümdarları Ferdinand ve Isabella'nın yönetimi altında, bugün bildiğimiz şeklini almasını sağladı.

İspanya, yayılmacı maceralara geç katıldı. 1492'de Portekizli denizciler Ümit Burnu açıklarında geziyor, Doğu'ya giden ticaret yollarıyla Baharat Yolu'nu kontrol ediyorlardı.

İspanya bu zenginliklere ulaşmak istiyordu. Bu sırada, Cenovası bir denizci, Kristof Kolomb, İspanyollara Hindistan'a gitmek için farklı bir rota önerdi ve batıya doğru yelken açtı. Ancak Karayip ilk çıktığı yer Hindistan değil, Karayip Denizi'ndeki Tortuga adası oldu.

30 yıl içinde İspanya, Meksika'dan en güney uçtaki bölgeler olan bugünkü Arjantin ve Şili'ye uzanan devasa bir kıtayı kontrol altına aldı.

İnka İmparatorluğu'nu mağlup eden Ferdinand Pizarro ve Meksika'yı fetheden Hernan Cortes gibi maceraperest

tüccarlar, İspanya Krallığı'na büyük bir gümüş zenginliği kazandırdılar.

Bu zenginliği, Hintli ve Afrikalı köleler, ölümcül madenlerde çalışarak dünya yüzüne çıkardı.

İnsan maliyeti korkunç boyutlardaydı, ancak katliam, tarihin bu durumu "barbarlığa karşı bir haç seferi" şeklinde yeniden tanımlamasıyla meşrulaştırıldı. İspanyol İmparatorluğu'nun ilk yüzyılı "Altın Çağ" olarak adlandırıldı.

Sömürgecilik bazı insanları inanılmaz boyutlarda zengin etti, bu insanlar da, bu dönem Avrupa'da sanat alanında yüksek bir noktaya erişen oyun yazarlarını, ressamı ve müzisyenleri himayeleri altına aldılar.

Ancak sömürge zenginliğinin sonucu, toplumu üç yüzyıl sürecek bir feodal rejimde dondurmaktı. Katolik Kilisesi ve onun 'fırtına birlikleri' olan Engizisyon, ülkeyi kıskançlıkla koruyordu.

Altın ve gümüş, İspanya'nın savaşlarını finanse ediyor, sanayisinin gelişmesini engelliyordu. Ülke, ihtiyaç duyduğu her şeyi Kuzey Avrupa'dan satın alabilecek denli zengin olan krallık ve kilisenin hâkimiyeti altındaydı.

## Bağımsızlık

İspanyol İmparatorluğu, 1810'da Latin Amerika'da mücadeleler sonucu siyasi bağımsızlıklarını kazanan yeni cumhuriyetler kurulana kadar, üç yüzyıldan fazla ayakta kaldı.

Ancak bu cumhuriyetler, bu kez de İngiliz, Fransız ve Alman sermayesinin kontrolü altına girdiler.

Son İspanyol sömürgeci Küba da 1898'de özgürlüğünü kazandı, ancak da giderek büyüyen ABD'nin güdümüne girdi.

Artık İspanya, gerçekte yüzleşmek zorundaydı: Kuzey Avrupa'daki ilerlemelerin gerisinde kalmış, Katolik Kilisesi ve güneydeki zengin toprak sahipleri tarafından yönetilir hâle gelmiş eski bir sömürgeci gücü.

1923'te, Miguel Primo de Rivera, İspanya'yı hızlıca modernleştirmek için diktatörlük yetkileriyle başa geldi. Ancak 1929'daki Büyük Buhran dünya ekonomisini derinden yaraladı ve İspanya'nın tarım ve sanayi ürünlerinin satıldığı dış pazarların kapanmasına neden oldu.

Krizi takiben Primo istifa ederken, etkisiz durumdaki yeni kral da yetkilerinden vazgeçti. Bunun ardından, 1931'de içerisinde sosyalistlerin, cumhuriyetçilerin ve muhafazakârların bulunduğu bir koalisyon hükümeti seçildi.

Ulusal Emek Kongresi (CNT) adındaki sendikada yaklaşık iki milyon üyeye sahip olan anarşistlerse, bu hükümet içinde yoktular. Ancak hükümetin tarımda reform, kilisenin iktidarını sınırlama, orduyu profesyonelleştirme ve sendikaları tanıma gibi maddeleri içeren programını desteklediler.

Mahkeme ve askerler, değişime yönelik her girişimi engelledi. İki yıl sonraki seçimlerde anarşistler hükümetten desteklerini çektiler ve sağ kazandı. Sağ, tüm kazanımları geri almaya kararlıydı.

Bu dönemde bütün ülkeyi saran bir direniş vardı. Bunun tepe noktası ise, Ekim 1934'te başlayan ve sonunda hırslı bir albay olan Francisco Franco'nun askerleri tarafından bastırılan, Asturia madenlerinde çalışan işçilerin direnişiydi.

Yeni seçimlerin yapıldığı 1936'ya gelindiğinde, on binlerce militan hapisteydi. Sosyalistlerin, komünistlerin ve cumhuriyetçilerin destek verdiği halk cephesi, devrimcilikten çok uzak olan reformist bir programa sahipti.

Ancak cephenin tabanı, seçim zaferini, değişim sürecini ileri taşımak için bir fırsat olarak değerlendirdi.

Şehirde ve kırsalda büyük bir hareketlilik yaşanıyor: toprak işçileri, radikal bir Katalan milliyetçiliği, fabrikalarda işçi komitelerinin hızla artışı ve kilisenin iktidarına yönelik açık

bir mücadele.

## Direniş

Sağ, Adolf Hitler ve Benito Mussolini'nin desteklediği 1936 Temmuz'daki askeri darbeye arka çıktı.

Askerler, kolay bir zafer kazanacaklarını düşünüyorlardı. Ancak bunun yerine karşılarında 3 yıl boyunca onlara karşı koyan kitlesel bir direniş buldular.

Faşizm nihayetinde zafere ulaşırken, bunun sebeplerinden bir tanesi de Stalin rejiminin politik entrikalarıydı.

Batılı müttefikler ilgisizce olan bitene seyirci kalırken, Stalin, İspanya işçi sınıfını Rusya'nın dış politikasının çıkarları uğruna feda etmeye hazırdı.

Artık rakesiz bir lider olan Franco, İspanya halkından korkunç bir intikam aldı. Özellikle de İspanya devletinden bağımsızlıklarını talep eden Katalan ve Basklıları hedef aldı.

Franco'nun tek parti devleti, Katolik Kilisesi'ni eski sahip olduğu konuma getirirken, sendikaları yasakladı ve kadınların bütün haklarını ellerinden aldı. Ağır bir sansür uygulanıyordu.

Bunların hiçbirisi, 1953'te İspanya'yla askeri üs inşa etme anlaşması yapan Amerika'yı ilgilendirmiyordu.

50'li yılların sonlarına doğru, uluslararası kapitalistler, İspanyol faşizminin kendilerini sunduğu ucuz emek pazarına yatırım yapmakta hiçbir tereddüt göstermediler.

1962'den itibaren, Barcelona'da lastik fabrikalarındaki işçilerin direnişi, Asturia madenlerindeki işçilerin mücadelesi ve kitlesel öğrenci gösterileri yeni bir dönemin kapılarını açıyordu.

Kitle turizmi ve modern sanayi sonunda İspanya'ya ulaşmış olabiliyordu, ancak ufak tefek yüzeysel değişikliklere karşı rejim hâlâ baskıcı idi.

Yüksek düzeydeki işçi eylemliliği, Franco'nun son yıllarının en önemli parçasıydı. Franco'nun 1975'te doğal yollardan ölümünden sonra mücadele

daha da yoğunlaştı.

1976'daki grevlerde işçiler toplam 110 milyon saat iş bıraktılar. Bask bölgesinde bir yılda 13 genel grev yapıldı.

Franco ölmüş olmasına rağmen, onun devleti ve destekçileri hâlen saraydaydı. Franco halefini de seçmişti: Kral Juan Carlos. Kral ve kapitalist sınıf, 1974'te Portekiz'deki faşist diktatörlüğün yıkılmasının ardından, kendi ülkelerinde patlak veren bu devasa harekete korkuyla bakıyordu.

Kitlesele direnişleri ve cumhuriyet talebini yok etmek için çabuk hareket ettiler. Yeni başbakan Adolfo Suarez önde gelen bir faşistti. Şimdiyse sosyalistlerle ve komünistlerle masaya oturuyordu.

1977'de her iki taraftan siyasi tutsakların serbest kalmasını sağlayacak bir af yasası çıkarıldı. Bu yasa, daha sonra, Franco'nun suçlarının soruşturulmasını engellemek için kullanıldı.

Komünist Parti, monarşiyi kabul etmesi ve devrimin marşı Enternayonel'i söylememesi karşılığında yasallaştırıldı.

Bütün taraflar, 1978'deki yeni anayasayı desteklediler. Üñiter devleti kutsallaştıran bu yeni anayasa, Katalan ve Bask uluslarının kendi kaderlerini tayin haklarını reddediyordu.

Bask bölgesi bu anayasaya karşı çıktı. Katalan liderlerse bunu bir "ilk adım" olarak değerlendirdiler, çünkü bu anayasayla Katalanca resmi dil statüsü kazanmıştı.

Barınma, tam istihdam ve düzgün emeklilik haklarını içeren sosyal hükümlerine hiçbir değerinin olmadığı ortaya çıkacaktı.

## Sınırlar

Ancak Moncloa Pakti -ya da diğer adıyla Unutma Pakti- olarak bilinen bu anlaşmalar, yeni İspanya'yı şekillendirdi. Bu anlaşmalar ayrıca, kamu harcamalarında kısıtlamaları ve ücret taleplerine yönelik sınırlandırmaları içeriyordu.

Sağ ve onun sosyalist ve komünist müttefikleri, diktatörlüğün yıkılmasını takiben ortaya çıkabilecek bir toplumsal patlamayı böylece ezdi. Militan güçler büyük oranda etkisiz hâle getirildi.

1981 Şubat'ındaki başarısız askeri darbe, faşizmin hâlâ bir tehdit olarak varlığını sürdürdüğünü kanıtladı.

Franco sonrası uzlaşmanın mirasına, bu uzlaşmadan kâr eden Sosyalist Parti sahip oldu. 1982'de "değişim" vaadিয়ে iktidara geldiler. Ancak sosyalistler, ulusal hakları daha fazla kısıtlayan ve işçi haklarına yeni sınırlar getiren yasaları desteklediler. İspanya sermayesinin talep ettiği devamlılığı sağladılar; bu da İspanya'nın önce NATO'ya sonra da Avrupa Birliği'ne girmesiyle ödüllendirildi.

Sosyalist Parti liderinin Bask bölgesine yönelik silahlı bir saldırıya adının karışması, birbirini takip eden finansal skandallar ve partinin işsizlik ve enflasyon gibi sorunlara cevap olamaması, kapıları sağa açtı. Halk Partisi, 1996'daki seçimleri kazandı. Lider Jose Maria Aznar, Franco'nun gençlik örgütlenmelerindeki üyeliğiyle övünen biriydi.

Aznar, Afganistan ve Irak'taki savaşları destekledi. Ancak 2004'te, El Kaide'nin Madrid'deki Atocha istasyonuna yaptığı saldırıyı ETA'ya mal edince, halk büyük bir tepki gösterdi. Sosyalistler yeniden hükümet oldular.

Son yıllarda, İç Savaş'ın toplu mezarlarının açılmasına ve böylelikle geçmişle ve hâlâ karşılanmamış umutlarla yüzleşilmesine yönelik toplumsal baskı da fazlasıyla sembolik görünüyor. (Çeviren: Melih Mol)

# İspanya'da 'kapitalizmin olmadığı bir gelecek' için mücadele

**Barcelona'dan Andy Durgan, ekonomik krize karşı başlayan İspanya ayaklanmasını anlattı.**

İspanya'daki harekete çoğunluğu genç olan binlerce insan katıldı. Gençler, kötü işsizlik koşullarından, düşük ücretlerden ve geçici anlaşmalardan yıllarca zarar gördü. Ancak etkileri, kapitalizmin son kriziyle daha fazla konuşuldu.

İspanya'nın yüzde 21'inin işi yok ve bu işsizlerin yüzde 40'ı 30 yaşının altında. Bu iş arayan öğrencileri içermiyor, yani rakamlar aslında çok daha yüksek.

Burada bir gençseniz gelecek umutsuz. 30 yaşın altındaki insanların yüzde 85'i ebeveynleriyle yaşıyor, çünkü barınma çok pahalı.

Hareket, kısmen Mısır'daki olaylardan ilham aldı. Şimdi 15 Mayıs hareketi diye bilinen grup, 15 Mayıs'ta 'gerçek demokrasi şimdi' diye gösteri çağrısında bulunmuştu. İnsanlar, sistemin oy vermenin, partilerin ve her şeyin bir saçmalık olduğunu ilan etti.

Ana partiler, sürekli olarak sözlerinden caydı ve onlar için oy kullanmış insanlara ihanet etti. Hareketin taleplerinin çoğunun antikapitalist bir doğası vardı. Krizin bedelini ödememiz gerektiğini söyleyen genel bir duygu vardı.

Gerçek katılım demokrasi için çağrının devrimci yansımaları vardır, bu talebi dillendirenlerin çoğunluğu bunu böyle görmese bile.

Hiçbir örgüt protestolar için çağrı yapmadı. Eylemciler, hareketi inşa etmek için yüz yüze ve internet yoluyla bir araya geldi.

Bazıları, ülke boyunca on binlerce insanı mobilize eden konut kampanyasında yer almıştı.

Başka bir grup, 5 yıl önceki mortgage yüzünden mağdur olan insanları korumak için düzenlenmiş kampanyanın katılımcılarından.

Ama dâhil olan çoğu insan, organize değildi. Protesto için çağrı on binlerce insana ilham verdi. Şimdi ülke genelinde 120 protestoya ve kurul var.

15 Mayıs'ın ardından gelen pazaritesi günü polis, Madrid'deki bir kampa saldırdı.

Bu devlete karşı ters tepki doğurdu ve protestolar tüm İspanya'da yayıldı. İnsanlar meydanlardayken, Arap hareketlerinin etkisi daha belirgin oldu.

Hareket, gelişirken örgütlenme sorunları ortaya çıkardı.

İspanya'da sendikalar çok güçsüz. İşçilerin sadece yüzde 19'u sendika üyesi.

İşçiler, ücretler üzerinde pazarlık yapılan işyeri komitelerinde olabilir, sendikada olsun ya da olmasınlar. Delegelerin çoğunluğu sendikalarda ama bu onlar için oy kullanan işçilerin geçeceği değil.

Gençlerin çoğunun az iş deneyimi var ve doğal olarak işyeri komitelerinde ve sendikalarda örgütlenmede de az deneyimlidir. Eylül'de ana sendikalar bir genel grev organize etti ve yaklaşık 7 milyon insan katıldı. Ama sendikalar, buna devam etmedi



ve kısa süre sonra işçilerin haklarına saldıran iktidardaki Sosyalist Parti ile anlaşma yaptılar. İnsanların kovulması daha kolay hale geldi, emekli maaşları azaltıldı ve emeklilik yaşı yükseltildi.

İspanya'da işçilerin çoğu geçici sözleşmelerle çalışıyor. Birçok kişi, sendikaları kendilerini satan güvenilmez sistemin parçası olarak görüyor.

Ana akım sendikalar, son protestolar hakkında çok az konuştu. Onların tepkisi Sosyalist Parti'ninkine benziyor. Çok fazla açıklama, ama harekete yönelik hiçbir şey yok.

Bunun sebebi insanların protesto ettiği şeylerin, onların politikaları ve anlaşmaları olması.

Ama seçmenler sağa kaymadı. Son seçimde Sosyalist Parti, yüzde 20'nin üzerinde oy kaybetti, ama sağ kanat oylarını sadece yüzde 3 artırdı. Sol kalisyonu biraz oy gitti ama bu da fazla değildi.

İspanya'daki hareket, gücü elinde bulunduranların ekonomik ve siyasi pozisyonlarına yönelik bir karşı çıkış. Sokaktaki insanlarla, Sosyalist Parti'nin ya da sendikaların başındakilerin arasında bir bağlantı yok.

## Başarısızlık

Otonomcu hareketler burada kısmen güçlü, çünkü ana partiler tamamen bankalar ve finansal kurumların hizmetindedir.

Devrimci sol, 1975'te Diktatör General Franco'nun ölümünün ardından faşizmden demokrasiye geçiş sırasında yıllarda otonomcu fikirlerin dolduracağı bir boşluk bırakarak çıktı. Bu fikirler organize olmayan insanlara bir anlam ifade etmiyor. Çoğunluk, ilk kez harekete geçiyor; partilerin ve sendikaların reddedilmesi yeni yeni bir şey olduğu işaretlerini veriyor. İnsanlar, farklı bir şey oluşturmak istiyor.

Farklı yerlerde kamplar kuruluyor, hiçbir örgüte izin verilmemesi gerektiği yönünde genel bir konsensus var. Nasıl ilerlenmesi gerektiği konusunda ciddi tartışmalar yapılıyor ve En Lucha'daki bizim gibi devrimci sosyalistler buna dâhil oluyor.

Kamplardaki toplantılarda çok aktifiz. Dahil olduğumuz her yerde kurulların ve kampların her seviyede fonksiyon göstermesini sağlamak için -aktivistlerle omuz omuzayız.

Ve işlerin nasıl ilerlemesi gerektiği konusunda kendi fikirlerimiz olsa da, kampları yöneten kitlesele demokrasiye saygı göstermek önemli.

Kamp dışında kendi propagandamız

yaptığımız masalar açtık ve oldukça başarılı olduk. Kendi gazetemizden özel bir sayı hazırladık. Fikirlerimizde ilgi gösteren onlarca insanla tanıştık ve bazıları En Lucha'ya katıldı.

Kamplarda kullandığımız bir sloganın adını taşıyan, *Öfkeden devrime* blogunu açtık. Eğer hareket büyüyecek ve derinleşecekse sendika karşıtı fikirlerle mücadele etmemiz gerektiğine ikna olduk. Kampta diğer antikapitalistler ve sol sendika militanlarıyla bu amaç doğrultusunda çalışıyoruz.

Kampların dışarıya yayılmasını söylüyoruz, mahallelerde komiteler oluşturmak ve hareketin fikirlerini iş yerlerine taşımaktan bahsediyoruz.

Yerel komitelerin organizasyonu ve yeni kamplar oldukça başarılı oldu. İşyerlerine girmek ise daha zor. Ama Barcelona'daki kamptan bazı gençler, grevdeki bir fabrikaya gittiğinde işçiler onları heyecanla karşıladı.

Dayanışma hissini derinliğini ölçmek imkânsız ama bunun işaretleri var. Her akşam 9'da insanlar, protestonun parçası olarak çanak çömlek alıyor. Geçen hafta Barcelona'da kamp kuran eylemcilere yönelik sert polis saldırısından sonra insanlar, balkonlarına çıkarak bunu yapıyor. Sevilla'da kamptan başlayan ve işçi sınıfı mahallelerinde devam eden bir gösteri vardı. İnsanlar dışarı çıktı ve eyleme katıldı.

## Gösteri

Geçen hafta sonu, bazı kamplar, yerel hareketle uyumlu olarak kapanacakları günü belirlemeye karar verdi.

Hepsi kitle komitelerinin mahallelerde devam edeceğini ve mücadelenin süreceğini belirtti. Hareketin devam etmesi gerektiği bir durumda bu anlam ifade ediyor ve kampları sürdürmek de kaçınılmaz olarak zor olacak.

Herkesin dikkat keldiği ulusal gösteri 19 Haziran'da.

Şu anda hareket, kemer sıkma politikalarına karşı mücadele üzerinde küçük bir etki yaptı ama bu değişebilir.

Her şeyden önemlisi, yeni bir kuşak mücadeleye girdi, sisteme karşı yeni bir alternatifin temelini oluşturabilecek bir nesil.

Ve diğer ülkelerde de görüldüğü gibi, bu, büyüyen yeni uluslararası gençlik isyanlarının parçası.

\*Andy Durgan, DSP'ın İspanya'daki kardeş örgütü En Lucha'nın önde gelen üyelerinden.

(Çeviren: Çağrı Çobanoğlu)

# Sosyalizm yığınların mücadelesinin ürünüdür

**S**osyalizm, demokratik ve eşitlikçi fikirlere sahip aydınlanmış bir grup azınlığın kurabileceği bir şey midir? Çoğu zaman eğitimsiz olmakla, geri fikirlere sahip olmakla, kandırılmış olmakla suçlanan kitleler, tarihin gidişatını özgürlükçü ve demokratik bir toplumun inşası yönünde değiştirebilirler mi?

Sıradan insanların siyaset sahnesine çıkmasından ölesiyeye korkan, bu yüzden onları bir grup akıllı azınlığın yönetmesi gerektiğini savunan egemen sınıf ideolojilerine göre, şu ana kadar sosyalizm adına ortaya konan her şey küçük bir azınlığın geniş kesimleri baskı altında tutmalarıyla ilgilidir. Bu tarihsel çarpıtma, kitlelerin kendi kaderlerini tayin etmesi ihtimalini, toplumsal bir devrim fikrini ortadan kaldırma amacını taşır.

Ancak şaşırıcı bir şekilde, benzer fikirler sol saflarda da görülür. Baskıcı SSCB diktatörlüğünün tarihini sosyalizmin inşası olarak gören stalinistlere göre, sosyalizm mücadelesi, bir grup komünist "öncü"nün, kitleler adına kapitalist egemen sınıfı devirdiği ve yeni bir toplumu yukarıdan aşağıya örgütlediği bir süreçtir.

İşçi sınıfının kendi eylemini savunan aşağıdan sosyalizm geleneğinin temsilcileri, bu iki görüşe de şiddetle karşı çıkarlar. Devrimler, tek tipte olmuş, "partinin askeri" hâline gelmiş robota benzer bir grup militanın kahramanca eylemlerinin doğrusal olarak artmasının ürünü değil; son derece karmaşık özellikleri olan bireylerden oluşan geniş yığınların, mevcut düzene olan öfkelerinin patlamasının sonucu olarak gerçekleşir.

## Büyük çoğunluğun kendi çıkarları için giriştiği hareket

Tarihin motor gücünün sınıflar mücadelesi olduğunu düşünen ve kapitalizmi yıkacak tek toplumsal gücün emekçi kitleler olduğunu ortaya koyan Karl Marks, Komünist Parti Manifestosu'nda şöyle diyor:

"Şimdiye kadarki tüm hareketler, azınlıkta kilerin hareketiydi veya azınlıktakilerin çıkarına hareketlerdi. Proleter hareket ise, son derece büyük bir çoğunluğun, son derece büyük bir çoğunluk çıkarı adına giriştiği özerk harekettir."

Marks'a göre, komünizm, bir idealler bütünü değil; sömürülen ve baskıya uğrayan toplumun büyük çoğunluğunun, işçi sınıfının mevcut sistemi alaşağı etmek için giriştiği gerçek harekete verilen isimdir.

Lev Troçki ise Rus Devrimi'nin tarihini anlatırken şöyle diyor:

"Bize göre, bir devrimin tarihi her şeyden önce, kitlelerin kendi kaderlerinin tayin edildiği alana güçlü bir şekilde girmelerinin tarihidir. Kitleler devrime hazırlanmış bir toplumsal dönüşüm planıyla değil, artık eski rejime tahammül edemeyeceklerini gösteren ham bir duyguyla girişirler. Yalnızca sınıfların önder çevreleri siyasal bir programa



Petrograd Sovyeti toplantısı, 1917

sahiptir, ama o da gelişmeler tarafından doğrulanmaya ve kitlelerce onaylanmaya muhtaçtır."

Rusya'da 1917'de Çarlık rejimini deviren işçi sınıfının mücadele deneyimleri de çoğunluğu kazanmanın önemine dair muazzam örnekler sunar.

1905 Devrimi'nde, Rus işçiler, Çarlık rejimine karşı verdikleri mücadelenin içerisinde, Sovyetler adı verilen işçi komitelerini örgütlemişlerdi. Bu organlar, işçilerin hem mevcut grev ve direnişleri örgütlemelerine hem de atacakları adımları birlikte tartışarak karara bağlamalarına yarıyordu. Bolşevik Parti kadrolarının bir kısmı, işçi sınıfının yarattığı bu organlara kuşkuyla yaklaşıyordu. Gereçekleri, halkın büyük çoğunluğunu "bidon kafalı" ilan eden Kemalistlerinkine benziyordu: Rusya gibi geri kalmış bir ülkede, kısa bir süre önce oldukça muhafazakâr olan işçiler, bir anda Çarlık rejimine karşı verilen mücadelenin itici gücü olamazlardı. Lenin, bu görüşle tartışırken, "Birkaç aylık bir devrim, bazen yurtaşları on yıllar süren politik durgunluk döneminin çok daha çabuk ve eksiksiz eğitir" diyordu.

## Çoğunluğu kazanmanın önemi

Benzer bir sorun Bolşevikler'in karşısında 1917 yılındaki Şubat ve Ekim devrimleri arasında da çıkmıştı. Şubat ayında kadın işçilerin başlattığı kitlesel grev dalgası, kısa bir süre içerisinde yüz yılların Çarlık rejimini devirmişti. İşçiler bir kez daha Sovyet denilen organları kurmuşlardı. Ancak iktidar olan, burjuva liberal ve merkez sol partilerin kurduğu Geçici Hükümet'ti. Rusya'da ikili iktidar durumu yaşanıyor.

Doğrudan burjuvazinin çıkarlarını

savunan liberallerle, Rusya'nın henüz bir sosyalist devrime hazır olmadığını, bu yüzden iktidarın burjuvaziye teslim edilmesi gerektiğini düşünen solcuların oluşturduğu Geçici Hükümet, çarlığı tarihin çöplüğüne yollayan devrimin temel sloganları olan barış, ekmeğe ve toprak taleplerine yanıt vermiyordu.

Şubat Devrimi sırasında Bolşevikler'in 10 bin kadar üyesi vardı; parti örgütleri arasında iletişim eksikliği yaşanıyor, kadrolar moralsiz ve yıldı. Sovyetlerde küçük bir azınlığı temsil ediyorlardı. Ancak 7 ay içinde izledikleri politikalarla, işçi sınıfının çoğunluğunu saflarına kazandılar. Sovyetler'de çoğunluk partisi oldular. Ekim Devrimi de zaten böyle gerçekleşti.

Bolşevikler'in emekçi kitleler içinde çoğunluğu kazanmaları, Şubat devriminin dinamiklerini iyi kavramalarıyla, radikalleşmiş işçi kitlelerinin çıkarlarını, devrimi bastırarak ve bir burjuva demokrasisi tesis etmek isteyen Geçici Hükümet'e karşı savunmalarıyla ilgiliydi. Bolşevikler "barış" talebine 1. Dünya Savaşı'ndan koşulsuz çekilmeyi savunarak; "ekmeğe" talebine iktidarın üretimi yapan işçilerin, yani Sovyetlerin eline geçmesini savunarak; "toprak" talebine toprakların yoksul köylülere dağıtılmasını öne sürerek yanıt veriyorlardı. Bu, Şubat'tan Ekim'e partinin işçi yığınlarını örgütlemesini sağladı.

Geçici Hükümet'in savaşa son vermemesi ve cepheye arka arkaya mağlubiyetler alması, 1917 Haziran'ının sonlarında savaştan yorgun düşen işçiler arasında büyük bir öfkeye neden olmuştu. Makinalı tüfek alayındaki askerler, Alman işçilere karşı savaşmak yerine kendi hükümetlerini devirme kararı aldılar. Huzursuzluk kısa sürede

fabrikalara sıçradı, temmuz ayında başkent Petrograd'da büyük gösteriler patlak verdi. Bolşevik Parti, tabanındaki işçilerin basıncıyla ayaklanmaya katıldı. Yarım milyon işçi, Petrograd'da Bolşeviklerin talebi olan "Tüm iktidar Sovyetlere!" sloganını atıyordu. İşçiler kapitalist hükümeti derhal devirmeyi savunuyorlardı. Bolşevik Parti içindeki bir kanat da bu gösterilerden etkilenerek, iktidarı bir askeri darbeyle almaktan yanaydı.

Parti liderliğinde Lenin ve Troçki önderliğindeki bir grup ise, Petrograd'daki fırtınanın ülkenin diğer kesimlerinde yaşanmadığını, Bolşevikler'in hâlâ Sovyetler içinde küçük bir azınlık olduğunu, işçi sınıfının ve yoksul köylülerin iktidarı alma kararı almadıklarını öne sürerek ayaklanmaya son verilmesini istiyorlardı. Lenin'e göre ayaklanma bir sanatı, ne vaktinden erken olmalı, ne de geç kalınmalıydı. Erken bir girişim mağlubiyetle sonuçlandığında, bunun sonucunda hükümetin yaratacağı baskı ve terör ortamı devrimi boğabilirdi.

"Gelin bunalımın daha da derinleşmesini bekeleyelim. Gelin güçlerimizi hazırlamayı sürdürelim. Hayat bizden yana; olayların gidişatı sloganlarımızın doğruluğunu gösteriyor" diyen Lenin, yoldaşlarının çoğunu bu görüşlere kazandı. Bolşevikler, ayaklanmayı askeri olarak kontrol ediyor olmalarına rağmen, milyonlarca işçi ve köylünün desteği olmadığı için Petrograd'da iktidarı almayı reddettiler. Ayaklanmanın geri çekilmesinin ardından yüzlerce Bolşevik işçi tutuklandı.

## İşçi sınıfının kendi özgürlüğü için mücadelesi

Bolşevik Partisi, Geçici Hükümet'e karşı Şubat Devrimi'nin taleplerini ısrarla savunarak, sabırla propaganda yaptı ve geniş emekçi kitleleri kazandı.

Agustos ayının sonuna gelindiğinde, aynı ay içinde Kornilov'un darbesine karşı direnişin başını çeken Bolşevikler, Sovyetler'de çoğunluğu temsil ediyorlardı. Ayrıca, köylülüğü de işçi sınıfının ittifakı yapmayı başardılar. Böylelikle, işçi, köylü ve asker yığınlarının partisi olarak, Ekim Devrimi'ne öncülük etmeyi başardılar. Bu devrim, iktidarı Bolşevikler'e değil, işçi sınıfının özyönetim organı olan Sovyetler'e veriyordu.

Sosyalizm mücadelesi, elit bir azınlığın kafasındaki parlak fikirlerle değil, milyonlarca sıradan insanın kendi eylemiyle ilgilidir. Hiçbir azınlık, büyük çoğunluğun adına hareket ederek, onların çıkarlarına yeni bir toplumsal düzen kuramaz. Kapitalizm, ancak geniş yığınları siyaset mücadelesi içine çeken, işçilerin birliğini sağlayan, insanların süreç içerisinde hem eski toplumun pisliğinden arınıp hem de kendi kendilerini özgürleştirdikleri bir mücadeleyle yıkılabilir. Marks'ın dediği gibi, işçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır.





# Aile vazgeçilmez mi?

**A**KP'nin yeni bakanlık düzenlemeleriyle birlikte Kadın Bakanlığı kapatıldı ver yerini "Aile ve Sosyal Hizmet Bakanlığı" aldı. Gerek Erdoğan'ın gerekse kendi bakanlarının kadını sadece ailenin parçası olarak gören yaklaşımını, kadınların "kadın" oldukları için yaşadıkları ayrımcılığı görmezden gelerek "aile"nin korunmasının birincil görev ilan eden tutumları Kadın Bakanlığını kapatmış oldu. Seçim bildirgesindeki "ailenin bütünlüğünün korunması" başlığında da anlayacağımız gibi önümüzdeki dönemde aile kutsamalarına daha sık rastlayacağız. Hele CHP ve MHP'nin de aynı ahlakçı politikaları sahiplendiğini düşünürsek, kadınların sadece kocalarının kızı, çocuklarının anası olarak görüldüğü düzenlemeleri yürürlüğe koymak çok da zor olmayacak. Erdoğan'ın çokça tekrarladığı "3 çocuk doğurun" vicesinin de, "kadın erkek eşitliğine inanmıyorum" demesinin de, parti temsilcilerinin, bakanların, patronların cinsiyetçi açıklamalarının da dönüp dolaşıp dayandığı yer aile kurumunun kutsallığı oluyor.

Ailenin kutsal olduğu propagandası önce aile içinde başlıyor. Okulda verilen eğitimde aynı hikaye ve yaşanması beklenen hayat senaryosu tekrarlanıyor, dizilerde, filmlerde, reklamlarda anlatılan hep aynı aile portresi oluyor. Çekirdek ailenin parlatılmadığı senaryolar ise "kaderin ağlarını ördüğü", oyuncuları türlü belaların beklediği üçüncü sınıf dram oluyor.

## Aile neden kutsal?

Bu sorunun sorulması önce şaşırtıcı gelebilir. Yaşadığımız toplumda birçok kişi kendisini dünyaya getiren, büyüten, olanağı varsa okutan, yaşam boyu çalışarak elde ettiğini dershaneyle harcayan, iyi bir gelecek sunmaya çalışan, zor durumda kaldığında kapısı hep açık olan ebeveynlerine minnet duyar. Aile zalim dış dünya karşısında her zaman birbirini kollayan insanların dayanışması olarak görülür. Hatta çoğu zaman ebeveynlerin yoğun baskısı ve ilgisine rağmen "herkes gider ailen kalır" yaklaşımı hakimdir. Bu fikirle yetişen çocuklar kendi kurdukları ailede aynı senaryoyu tekrarlar. Buraya kadar her şey çok masum görünüyor ancak mil-

yarlarca insanın parçası olduğu bu senaryonun hayatlarımıza bu kadar hakim olmasının ve sürekliliğinin nedeni hiç masum değil.

Bugünkü modern aile yaşanan, toplum ve devlet içinde hakim olan bütün çelişkilerin minyatür halidir. Aile kapitalist toplumun uzlaşmaz karşıtlıklarının hücsesidir. Aile içinde kadın ve erkek arasında işbölümü kadınlar aleyhine, kadınları ezen ve baskı altında tutan bir işbölümü olmasının yanı sıra kapitalizmin sürekliliğini sağlayan ve onu güvence altına alan bir işbölümüdür. Ailenin üzerinde yük-seldiği şey sevgi değil erkeğin kadını ezmesi, ebeveynlerin de çocukları ezmesidir.

İş gücü olan bireylerin yeniden üretim sürecindeki ihtiyaçlarını çok ucuza gidermesinin bir yolu olan aile kapitalizm için hem iş gücünün korunması hem de doğan yeni çocuklar sayesinde iş gücünün sürekliliğinin sağlanması açısından değerlidir. Yani aile sevgi yuvası olmaktan çok ekonomik bir birimdir. Ayrıca aile bireylerinin birbirleri arasında ekonomik çıkarları vardır. Bu yüzden egemen sınıf aile kurmayı teşvik eden bütün senaryoları üretir, yaygınlaştırır, elindeki bütün araçlarla hakim kılar. Eğitim sisteminden, sinema filmlerine, deterjan reklamlarına kadar egemen sınıfın ideolojisinin propagandası eşliğinde aile kutsanır.

"Yuvayı kuran dışı kuş" rolündeki kadınlar artık çok daha büyük oranlarda çalışma yaşamına katılıyor olsalar da düşük ücretlerde, esnek ve güvencesiz koşullarda çalıştırılmaktadırlar. İştien en kolay çıkarılanlar da kadınlardır. Baba evinden çıkıp, evlenip, aile kuruyor olmak hala kadınlara "kurtuluş" senaryosu olarak anlatılır. Modern toplumlarda kendi ayakları üzerine duran kadının bu koşullarını güvence altına alması evlenmesiyle mümkünmüş gibi görülür. Her bir evlilik kurulan yeni bir evdir. Doğacak her yeni çocuk da yeni bir işçi. Aile içindeki cinsiyetçi işbölümünde kadınlar evin ekonomisine katkıda bulunan iş gücü olmanın yanı sıra evin işlerini yapmak, çocukların eğitimiyle ilgilenmek, varsa ailedeki hasta ve yaşlıların bakımını üstlenmek, evin bütçesinin denetimini peşinde koşmak, kocasının cinsel ihtiyaçlarını

gidermek gibi görevleri üstlenir. Üstelik kadınlar ev içinde göğüsledikleri bütün bu işlere rağmen genellikle evin sahibi olmazlar, kadınların sahip oldukları gayri menkullerin oranı oldukça düşüktür. Kadının ev içinde yüklendiği bu işleri bedavaya yapıyor olması kadınları ikinci kez ezen bir unsur olsa da kapitalizmin ekonomik çıkarları açısından kaybedilemeyecek bir nimettir. Bu yüzden iş yerlerinde kreşlerin açılması talebi tüm dünyada uzun ve sert mücadelelere neden olmuştur.

Devlet egemen sınıfın özel mülkiyetinin korunması için varolan bir kurumdur ve bu rolünü aile kurumunda da gösterir. Kadının mücadelesi sayesinde birçok kazanım olmasına rağmen boşanmak hala hayatı zorlaştıran bir iştir. Devletin yargısı açısından aile bütünlüğünü korumak önemlidir. Bu yüzden boşanma davalarında öncelik, iki bireyin resmi birliklerini sonlandırma taslemlerinin gerçekleştirilmesi değil, boşanmalarına neden olan husumetin giderilmesine ilişkin nasihatler ve esasen boşanmalarını sağlamaktır. Bugün bu işlemler artık daha kolay görülüyor gibi olsa da, kadınları koruyan, güvence altına alan herhangi bir yasa olmaması veya varolan yasaların uygulanmaması nedeniyle aile baskısı veya kocasından çekinen kadınlar boşanmayı gözde alamamaktadırlar. Boşanmış bir kadın olarak karşılaşılabilecek zorluklar yerine ailenin devamlılığını tercih edecekler, hele ki "çocuklar" varsa.

Kısaca aile kadınlar için kurtuluş olmaktan çok ezilmenin yaşadığı en önemli pratiklerden biridir. Ancak ekonomik çıkarların hakim olmadığı, özgür bireylerin her türlü tercihi yapabildiği bir toplumda bu kurtuluş gerçekleşebilir.

Toplumun ekonomik örgütlenme biçimi sosyal ilişkileri ve ailenin örgütlenme biçimini de şekillendirir. Toplumun tüm bireylerinin kan bağı olsa da olmasa da akraba olarak tanımlandığı bir sosyal ilişkiye sahip olan, çocukların istediği aileyi seçtiği topluluklar mevcut. Bugün yaşanan aile pratiği egemen ideolojinin anlatığının aksine vazgeçilmez değildir.

Meltem Oral

## AKP, kadın değil aile diyor

Bir çok kadın örgüt ortak açıklama yaparak hükümetin Kadın ve Aile Denetim Sorumlu Devlet Bakanlığı'nın yerine Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı kurulduğunu ilan etmesini protesto etti. Kadınlar şunları söyledi:

- Kadın Bakanlığı tarihe karışmış oldu.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM) ile aile, çocuk, özürli ve yaşlı hizmetleri ve sosyal yardımlar genel müdürlükleri ile şehit yakınları ve gaziler dairesi, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı altında toplandı. Kadın erkek eşitliğini güçlendirmek konusunda politikalar üretmekle görevli tek resmi mekanizma olan KSGM de bakanlık altında etkisiz ve yetkisiz bir birim haline getirildi.
- "Kadının Statüsü Uzmanlığı" kalkarak KSGM de görev yapacak uzmanların adı Aile ve Sosyal Politikalar uzmanı oldu. Böylece üniversitelerde açılmış ve kadın politikaları konusunda uzman yetiştiren Kadın Çalışmaları Bölümleri ve Merkezleri de yok sayılmış oldu.
- Valilikler bünyesindeki kadın çalışmalarını organize eden Kadının Statüsü Birimleri, İl Özel İdarelerine bağlandı.
- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) kapatıldı, merkez teşkilatı tasfiye edildi, taşra teşkilatı İl Özel İdarelerine bağlandı.

■ Kadınların bir cins olarak yaşadıkları özgül sorunların yanı sıra, nüfus olarak da yarısını oluşturduğu yaşlılar, engelliler, çocuklar gibi kesimlerin, parasız, nitelikli, erişilebilir, kamusal hizmetlere ulaşım hakkı biraz daha budandı. Sosyal hizmetlerde özelleştirmenin öni daha da açıldı; "sosyal hizmet" in, "sosyal sadaka" ya dönüşüm sürecine yeni bir ivme kazandırıldı.

Bu durum, devletin kadınların em temel insan hakkı olan yaşam hakkını bile koru(ya)madığı, kadınların ve kız çocuklarının yüzde 42'sinin sistematik şiddete maruz bırakıldığı Türkiye'de, zaten ağır aksak işleyen mevcut eşitlik ve sosyal destek mekanizmalarını etkisiz ve sonuç olarak işlemez hale getirecektir.

İktidarı süresince kadınlara karşı şiddetin yüzde 1400 arttığı, gerekli önlemler alınmadığı için erkekler tarafından katledilen yüzlerce kadının vebalini taşıyan AKP hükümeti, bu düzenlemelerle mevcut mekanizmayı kangren ederek erkek şiddetinin daha da artacağı bir toplum, yani saatli bir bomba yarattığının farkında değil mi?

Hükümetin, "ilk imzacı" olmakla övündüğü, henüz 11 Mayıs'ta imzalanmış Avrupa Konseyi Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçinde Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadele Dair Sözleşmesi açıkça diyor ki "Bir ülkede şiddet varsa bu durum, ülkedeki kadın erkek eşitliğinin sonucudur ve devlet bu şiddeti önlemekle yükümlüdür". Devletin bu konuda yükümlülüğüyle bağdaşmayan bu yeni bakanlık düzenlemesi, Türkiye'nin imzaladığı bütün uluslararası sözleşmelere de açıkça aykırıdır.

"Kadın yok, aile var" yaklaşımını reddediyoruz!  
Başbakan Erdoğan, yeni bakanlığı "Biz muhafazakâr demokrat bir partiyiz. Bizim için aile önemli" sözleriyle açıkladı. Biz kadınlar yasalarla, Anayasa'ya da ve uluslararası sözleşmelerde "yurttaş"lar olarak tanımlanıyoruz ve haklarımız var. Bizler bir ailenin üyesi olsak da, olmasak da, öncelikle birer bireyiz. Eşit siyasal temsil ve katılmdan istihdamadek toplumsal yaşamın her alanında eşitsizlik, ayrımcılık ve şiddete maruz bırakıldığımız gibi, içine hapsedilmek istediğimiz ailede de aynı eşitsizlik ve şiddetle yapaşmalı bırakılmak isteniyoruz. Kadını aile dışına koy sayan; kadını ve kadının insan haklarını ailenin bekasına kurban eden bu yaklaşımı reddediyoruz! Teferruat değil, toplumun yarısınıyız.

Kadın Bakanlığı'nın kapatılması üzerine KSGM'nin geleceğini soranlara Başbakan'ın yanıtı "Teferruat" oldu. Bizler teferruat değil, toplumun yarısınıyız. Seçimlere dört gün kala kadınları yok sayan politikaların mimarlarına, birey olarak görmeyi reddettiler kadınlardan da, sadece bu seçimlerde değil tüm seçimlerde birey olduğünü bir kez daha hatırlatıyor ve yeni meclisin kadın politikalarında gerçekleşen karşı-reformları ortadan kaldıracak adımları atması için mücadele edeceğimizi ilan ediyoruz.

"Kadın Erkek Eşitliği" bir devlet politikası olarak kabul edilinceye dek mücadelemizi sürdüreceğiz.

# Marksizm öldü diyenlere yanıt

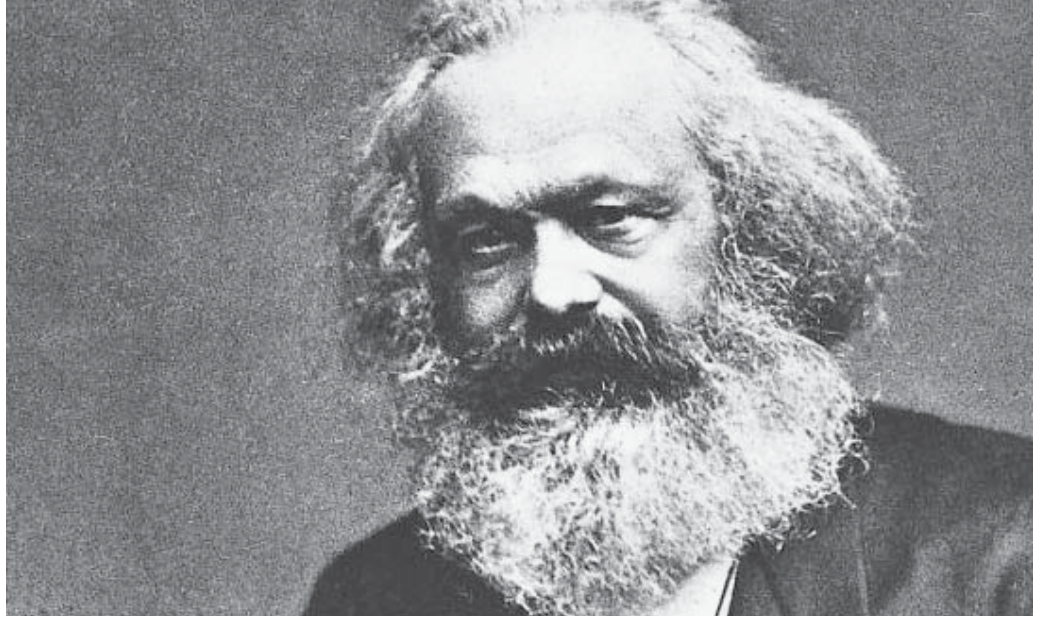
"Bu kitabın kökeninde, tek ve vurucu bir düşünce var: Ya Marks'ın çalışmalarına getirilen en tanıdık itirazlar hatalıysa? Ya da, en azından, tamamen öyle değilse bile, çoğunlukla öyleyse? "

Eleştirilere göre, marksizm, uzun ömrünün sonuna geldiği söylenen bir öğretilerdir. Küçük bir grup isyancının öncülük ettiği şiddetli bir devrimi telkin etmektedir. Stalin'in kurduğu çalışma kamplarına ve Mao'nun katliamlarına yol açmıştır. Kendi ütöfik özlemleri, zalim diktatörlüklere olan eğilimini maskeleymektedir. Belki Marks'ın, 19. yüzyılda üzerinde durduğu bir şey olabilir, ama sınıf saplantısı, bugünün post-endüstriyel, sosyal-mobil dünyasında gereksizdir. Fikirleri, en iyi durumda tarihi geçmiş; en kötü ihtimalle de toplumun karmaşık bütünlüğünün yalnızca ekonomi objektifinden bakılarak anlaşılabilirliği varsayımıyla, kabataslak belirlenmektedir.

Marksizm gerçekte böyle bir şey olsaydı kesinlikle yoksullaşmış bir felsefe olurdu. Terry Eagleton'ın yeni kitabı Marks ve marksizme yönelik on yaygın argümanı ele alıyor ve her birini derinlemesine işleyerek mükemmel bir şekilde cevaplıyor. Anti-komünist karikatürlerin maskesini düşürürken, Marks'ın temel fikirlerini gözler önüne seriyor. Eagleton'ın çalışmalarına aşina olan okuyucuların beklediği gibi, esprili ve şakacı bir tarz barındırıyor ancak bu, sert bir dilin hakim olmadığını göstermiyor.

Zaman zaman, argümanların yavaş bir tempoda geliştiği anlarda Eagleton'ın Marks'ın fikirlerini benimseyecek yeni bir kitle kazandırmak için pek de kararlı olmadığı hissine kapılabilir. Tartışmalarını, bu kavramları ilk kez keşfeden biri için tipik bir soru yağmuruna tutuyor. Bu sorular, Marks'ın fikirlerini harekete geçirmek ve iyiden iyiye incelemek, yalnızca bir iddia olduğu düşüncesinin ötesine geçerek Marks'ın dünyayı analiz etme yönteminin diyalektik temellerini ortaya çıkarmak için kullanılıyor.

Marks, dikkatini çoğunlukla -toplumda üretimin örgütlenme biçimi olan, toplumsal ilişkilerin oluşmasını sağlayan ve bu örgütlenmeyi güçlendiren- "çalışma" üzerine topluyordu. Ancak çalışma üzerine yoğun olarak yazmasının sebebi, tamamen,



Marksizm hakkında burjuva ideologlarının söylediği bir çok şey hem Marks'ın gerçek düşüncesi hem de tarih tarafından çürütülmüştür.

çok az kontrol sahibi oluyor ya da hiç olamıyor. İş, insanın yaratıcılığının bir yansıması değil, küçük bir elit kesimi zenginleştirmek için artı-değer istihraç etmek anlamına gelen salt bir şeye dönüşüyor.

Eagleton haklı olarak, insan doğasının kabul edildiğinden daha fazla tarihsel değişime uğradığına dikkat çekiyor. Ayrıca Marks'ın, kapitalizmin bireylerin insan olarak sahip oldukları potansiyeli hayata geçirmesini engelleyecek olmasına dair şüpheleri olduğunu hatırlatıyor. Bu da, Marks'ın insan doğasının soyut ve ayrı bir güç ile değil, yaşamımızın maddi koşulları tarafından şekillenen bir şey olduğunu görmüş olmasından kaynaklanıyor.

Komünizm, sınıf egemenliğinin ortadan kalktığı, içinde insanların kendi yaratıcı güçlerini tam kapsamlı keşfedebilmelerinin mümkün olacağı ve Marks'ın sonsuz sayıda Kapital ciltleri yerine en sevdiği yazar Balzac hakkında bir kitap yazabileceği bir sistemdir.

Bu kitap, açıkça Marks'ın fikirlerine ilk kez yaklaşan insanları hedeflemek-

tedir. Son zamanlarda, Eagleton; kötülüğün doğası, din ve devrim arasındaki ilişkiler gibi iki örnek verilebilecek olan oldukça spesifik felsefi soruları basitleştiren kısa kitaplar yazma eğilimi gösteriyor. "Marks Niçin Haklıydı", Marksist düşüncenin kökenine şevk ve yaratıcılık ile meydana getirilmiş hoş bir dönüş oldu. Tecrübeli Marksistler, burada sunulmuş olan argümanların çoğunu tanıdık fakat daha enerjik bulacaklar. Ama öyle olsa bile, her sosyalist için yararlı bir referans olacak müthiş bir özet sunuyor.

Marksizm, en nihayetinde, geçicidir. "Her şeyin teorisi" değildir. Gelecekteki toplum için herhangi bir taslak içermiyor olmasına rağmen, savaş, sömürü ve eşitsizlikten arınmış bir gelecek olasılığı üzerinde ısrar ediyor- bugünün içine katıştırılmış bir olasılık.

Eagleton alaycı bir şekilde gözlemliyor, "Marksizm'in sona ermiş olduğu düşüncesi tüm Marksistlerin kulağına bir müzik gibi gelirdi. Eylemlerine ve grev sözcüklerine son verip bir başka komite toplantısı yerine, kederli ailelerine dönüp evlerinde geçirecekleri bir akşamın tadını çıkarabilirler."

Kitabın temelinde basit ve zorunlu bir gerçek yatıyor: Marks'a her zamankinden daha fazla ihtiyacımız var.

Bu kitap, yeni nesil sosyalistleri, önlerindeki mücadeleleri kazanmak için gerekli fikirlerle donatma konusunda yardımcı olacaktır. Ancak o zaman, hepimiz yürüttüğümüz bu çarktan ayrılıp, alın teriyle kazanılmış bir devrimin emekliliğinin tadını çıkaracağız.

(Özge Pehlivan, Socialist Review'dan çevirdi)

insanların kendilerini bu gerekli olmayan ve yabancılaştırıcı uğraştan özgürleştirmelerini istemesiydi.

Marks'ın gözlemediği gibi, şair John Milton, Kayıp Cennet'i bir ipek böceğinin ipek yaratıcı olmasıyla aynı sepepten yazdı; kendi doğasının bir dışa vurumuydu. Fakat kapitalist üretim kapsamında, çoğu insan, çoğu zaman, kendi emeklerinin meyvelerinden kamulaştırılıyor ve kendi çalışma biçimleri üzerinde ya

## Terry Eagleton kimdir?

"İnsan risk alıp şansını zorlamak, boğucu ortodoksluğun pençesinden kurtulmak ve en azından bugüne kadar anlaşılmaz bir şekilde çekingen yaklaştığı yeni konuları incelemek zorundadır."

Bu sözlerin sahibi Terry Eagleton, yaşayan en önemli Marksist düşünürlerden birisidir. Edebiyat ve kültür teorileri üzerine uzmandır. Marksizmin edebiyata ve kültüre bakışını ele alan başlıca kişidir.

Üretken bir yazar olan Terry Eagleton'ın Türkçe'de birçok kitabı mevcut, bunlardan bazıları:

- Azizler ve Alimler
- Postmodernizmin Yanılsamaları
- William Shakespeare
- Kültür Yorumları
- Kuramdan Sonra
- Edebiyat Kuramı
- Aykırı Sımlar
- Estetiğin İdeolojisi
- Eleştiri ve İdeoloji
- Kapı Bekçisi
- İdeoloji



# Faşizm, MHP ve parlamenter demokrasi

**S**eçimlere, kaset skandalları sonucu dokuz yöneticisinin istifası ile katılan MHP, yüzde birlik bir oy kaybına rağmen yüzde 13 aralık 53 milletvekili ile parlamentoya yeniden girdi. MHP seçimlerde Ege'de ve bir kaç büyük şehirde yüzde 1-2'lik oy kaybına uğrarken İç Anadolu, Karadeniz ve güneyde oylarını ya korudu ya da artırdı. Bu durum kaset skandallarıyla imajının bozulduğunu ve baraj sorunu yaşayacağını söyleyenler açısından şaşırtıcı oldu. Şaşırınlar MHP'nin nasıl bir parti olduğunu kavrayamayanlardı.

Her klasik faşist partide olduğu gibi MHP de bir erkekler partisi. Taciz, tecavüz, istismar, şiddet gibi olgular MHP'li kadroların gündelik hayatının sıradan bir parçası. Kamuoyu yoklamalarına göre MHP seçmeninin ezici çoğunluğu erkeklerden oluşuyor. Kaset skandallarıyla MHP'nin imajı falan bozulmadı.

## MHP ve merkez sağ

Uzun yıllardır MHP'nin merkez sağın saygın partilerinden biri olduğunun propagandasını yapanlar, onun gerçek yüzünün gizlenmesine de hizmet ediyor.

MHP ilk ortaya çıktığı 70'li yılların başında, bugün HEPAR'ın (Osman Pamukoğlu'nun irkçi partisi) son seçimlerde aldığı oy oranına sahipti (150 bin civarında). Hak ve özgürlük mücadelelerini bastırma ve sindirmek için derin devletin esas oğları oldu. Ve tüm 70'li yıllar boyunca işçi mücadelesine, grevlere, devrimcilere, Alevilere, aydınlarla saldıran ve rolünün hakkını verdi.

Tartışılmaz bir otoriteyi savunan, toplumsal şiddet uygulamasından kaçınmayan MHP, barajı son dönemde estirilen milliyetçi politikalarla güç aramak aşta. Buna başta AKP olmak üzere soldan sağa bütün milliyetçi politikalar hizmet etti. MHP'nin parlamentoda bulunmasının demokrasinin bir gereği olduğunu savunanların "katkılarını" unutmamak lazım. Binlerce insanın katili, toplumda nefreti körükleyen, fırsatı bulunduğu tüm toplumu militarize edecek bir partiyi demokrasi gereği savunanlar, giyotine de gönüllü gitmeyi belli ki şimdiden kabul etmiş.

## MHP demokrasinin ürünü müdür?

MHP'nin parlamentoda mutlaka bulunması gereğini anlatanların bir bahanesi var ki evlere senlik. Bu iddiaya göre parlamenter demokrasi içinde yer

**Tartışılmaz bir otoriteyi savunan, toplumsal şiddet uygulamasından kaçınmayan MHP, barajı son dönemde estirilen milliyetçi politikalarla güç aramak aşta. Buna başta AKP olmak üzere soldan sağa bütün milliyetçi politikalar hizmet etti. MHP'nin parlamentoda bulunmasının demokrasinin bir gereği olduğunu savunanların "katkılarını" unutmamak lazım.**

almayan bir MHP, toplumda gerginliklere ve çatışmalara yol açar. Faşist bir partinin parlamenter demokrasi içinde ehlileşeceğini düşünenler, tarihsel gerçekliklere aykırı düşüyor. Hem MHP'nin tarihini, hem de Almanya ve İtalya'da faşistlerin parlamentoyu bir araç olarak kullanıp iktidarı gasp etmelerini bilmiyorlar. Her klasik faşist partide olduğu gibi MHP'de nihai olarak burjuva demokrasinin ortadan kaldırıldığı mutlak bir iktidarı hedefliyor.

Bu iddiayı boşa çıkartmak için MHP'nin parlamentoya girdiği ya da hükümet ortağı olduğu dönemlere bakmak yeterlidir. 27 Mayıs darbesinin sözcüsü Albay Alparslan Türkeş, faşist harekete kadro temin etmek için Ülku Ocakları'nı kurdu. Ocaklarda faşist doktrini benimseyen kadrolar, komando kamplarında askeri eğitimden geçirildi. 60'lı yılların sonu 70'lerin hemen başında güçlü işçi ve öğrenci hareketi karşısında atak yapma şansı bulamayan faşist kadrolar, bekledikleri fırsatı 12 Mart darbesi ile yakaladılar. MHP asıl yaygınlaşma ve kitleselleşme fırsatını Milliyetçi Cephe hükümetlerine girerek buldu.

## MHP ve meclis ilişkisi

1975'te birinci Milliyetçi Cephe (Süleyman Demirel liderliğinde 1. MC) hükümetine girdiklerinde yüzde 3 oya ve 3 milletvekilliğine sahiptiler. Bu kadar küçük bir oya sahip olmalarına rağmen koalisyonunda 2 bakanlık üstlendiler. 1977'de 2. MC'ye girdiklerinde ise iktidarda bulunmanın verdiği avantajla oylarını yüzde 6.4'e milletvekilliklerini 16'ya çıkardılar. Ve 5'te bakanlık kaptılar. 1975-78 arası hükümetin nimetlerinden nemalanan MHP toplumda büyük bir terör ve şiddet ortamı yarattı.

Sayırsı sendikacı, devrimci, aydın ve gazeteci bu dönemde faşistler tarafından katledildi. 1 Mayıs 77 katliamı, İstanbul Üniversitesi katliamı, Piyangotepe katliamı, Maraş, Çorum, Malatya Katliamları, DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'in öldürülmesi v.s. hep bu dönem ve MHP'nin bir şekilde mecliste bulunduğu dönemlerde gerçekleştirildi. Sayırsı katliam ve canayetlerin büyük çoğu açığa çıkarılmadı. Çünkü MHP koalisyonunda ya da meclisteydi ve devlette kadrolaşuyordu.

12 Eylül darbesi sonrası ise meclise girme şansını 1991'de Refah Partisi ile yaptığı ittifak sayesinde buldu. 1999'da ise Abdullah Öcalan'ın bir komplo sonucu Türkiye'ye getirilmesiyle arkasına aldığı milliyetçi rüzgarla yüzde 18 oy aralık DSP ve ANAP'la birlikte koalisyon kurdu. 1999-2001 arası bu dönemde ülkücü faşistler okullarda terör estirdi ve Kürtlere dönük düşmanlığın gelişmesine izin verdi. Cezaevlerindeki "hayata dönüş" adlı katliam gerçekleştirildi. Yine bu dönemde şartlı salıverme yasasıyla düşünce suçluları teğet geçilirken çeteler salıverildi. Mezarda emeklilik yasasına karşı direnen işçi sınıfına büyük baskı uygulandı. Sendika lideri Şemsi Denizler bir MHP'li tarafından katledildi. Deprem vurgunu ve Türkiye tarihinin en büyük banka yolsuzluğu bu dönemde gerçekleştirildi.

Yakın dönemde ise meclisteki MHP, Hatay Dörtöyl ve Bursa İnegöl başta olmak üzere sokakta bir çok provokasyona imza attı.

MHP'nin tarihi meclise girdiği dönemleri bir fırsat olarak değerlendirdiği ve demokrasi düşmanı yüzünü açıkça sergilemekten çekinmediği dönemlerdir. Yüzde 13 ile parlamentoya giren MHP özellikle Kürt sorununun barışçıl çözümüne ve özgürlük taleplerine saldırmaktan bir an için bile vazgeçmeyecektir.

Ahmet Yıldırım

## sosyalist işçi ne savunuyor?

### Aşağıdan sosyalizm

-Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımını kontrol etmesiyle mümkündür.

### Reform değil, devrim

-İçinde yaşadığımız sistem reformlarla köklü bir şekilde değiştirilemez, düzeltilemez.  
-Bu düzenin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur.  
-İşçi sınıfına, diğer konseylerinin ve işçi milislerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir.  
-Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığınsal eylemi devirebilir.  
-Sosyalizm için mücadele dünya çapında bir mücadelenin parçasıdır.  
-Sosyalistler başka ülkelerin işçileri ile daima dayanışma içindedir.  
-Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur.  
-Sosyalistler insanların cinsel yönelimlerinden dolayı aşağılanmalarına ve baskı altına alınmalarına karşı çıkarlar.

### Enternasyonalizm

-Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeye karşı çıkarlar.  
-Sosyalistler ırkçılığa ve emperyalizme karşıdır. Bütün halkların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar.  
-Sosyalistler bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.  
-Rusya deneyi göstermiştir ki, sosyalizm tek bir ülkede izole olarak yaşayamaz. Rusya, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapitalistidir.

### Devrimci parti

-Sosyalizmin gerçekleşebilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadeleci kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylesi bir parti işçi sınıfının yığınsal örgütleri ve hareketi içindeki gelişme ile inşa edilebilir.  
-Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlamalıdır. Bu fikirleri katılan herkesi devrimci bir sosyalist işçi partisinin inşası çalışmasına omuz vermeye çağırıyoruz.



**ŞİRKETLERİ DEĞİL GEZEGENİ KURTAR**

**40 kapitalist sanayi ülkesi iklim değişikliğini önlemekten kaçıyor!**

Hortumlar, seller, fırtınalar, kuraklık, artan gıda fiyatları, insan ve canlı ölümleri - Dünya devletleri, fosil yakıtların tüketimi sonucu iklimlerin değiştiğini kabul ettikten 4 yıl sonra, hiçbir şey yapmadı. Atmosfere karbon dioksit yollarak dünyanın ısısını artıran 40 kapitalist sanayi ülkesinin

imzaladığı tek iklim sözleşmesi Kyoto Protokolü 2012'de son buluyor. Amerika, Kanada ve Rusya Kyoto Protokolü'nün süresinin uzatılmasına karşı çıkarken kapitalist devletler iklim değişikliğini önleyecek yeni bir anlaşma yapamıyor.

Çeçen hafta Bonn'da toplanan Birleşmiş Milletler iklim konferansına karamsarlık hakim. İmza atan 40 devlete, sera gazlarını 1990'daki düzeyinden yüzde 5 oranında düşürmeyi getiren Kyoto Protokolü'nün yetmediği bu denli açtıkları radikal yaptırımlar getiren yeni iklim anlaşmasına dünya devletleri yanaşmıyor.

Geçen yıl Cancun'da toplanan iklim konferansında iklim değişikliğinin

başlıca sorumlusu olan G-8 ülkeleri bağlayıcı bir iklim anlaşmasına karşı çıkmış, bunun yerine devletlerinin karbon emisyon azaltmalarına "gönüllü" olarak kendilerinin karar vermesini savunmuştu.

Isı artışı 1,5 derece ile sınırlayacaklarını ilan eden kapitalist sanayi devlerinin yalanı bir yılda ortaya çıktı. Uluslararası Enerji Ajansı'nın (IEA) son raporunda, emisyonların azaltılması konusunda bugüne kadar taahhüt edilenlerden daha fazlasına ulaşılmayacak olursa, küresel ısınmanın 2,5 ila 5 derece arasında artacağına, bunun da özellikle kalkınmakta olan ülkeler açısından çok olumsuz sonuçlar doğuracağı tespit edildi. Yoksul ülkelere yapılacak ilan edilen 100 milyar dolar-

lık iklim fonunda ise hiçbir gelişme yok.

Aralık ayında Durban'da yapılacak iklim zirvesi, yeni bir iklim anlaşmasının olup olmayacağını belirleyecek.

Dünyayı felakete sürükleyen ülkelerden biri de Türkiye. AKP hükümeti, Kyoto Protokolü'nü imzalasa da getirdiği yaptırımlardan hep kaçtı.

**İklim Değişimi Tarım ve Gıda Güvenliği (CCAFS) adlı araştırma kuruluşu uyardı: Küresel ısınma ile birlikte gıda üretiminin darbe yemesi sonucu kıtlık ile karşı karşıya kalınabilir. Uzmanlar, Asya'nın güneyi ile Afrika'daki tropik kuşakta yer alan gıda güvenliğinin ülkelerin en büyük sıcaklık ve yağış değişikliklerine uğrayacağını belirtti.**

# sosyalist işçi

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

★ Z Yayıncılık ve Tanıtım Hizmetleri Ltd. Şti.  
■ Sahibi: Arife Köse ■ Sorumlu Yazışmaları Müdürü:  
Volkan Tamusta ■ Adres: Büyükparmakkapı Sokak,  
16/3 Beyoğlu-İstanbul ■ Baskı: Can Matbaacılık: Davutpaşa  
Caddesi, İpek İş Merkezi, Kat: 3, No: 7 Topkapı İstanbul  
■ 0212 613 10 77 ■ Yerel süreli yayın,  
haftada bir yayınlanır

www.sosyalistisci.org

Almanya ve İsviçre nükleer santrallerini kapatıyor

İtalya'da referandumda halkın yüzde 95'i 'nükleere hayır' dedi



Nükleer karşıtları, seçimlerden önceki, 7 gün boyunca Taksim Meydanı'na kurdukları direniş çadırlarında AKP hükümetini nükleer sevdasından vazgeçmeye çağırdı. Meydana asılan dev pankart üstüne enerji bakanı santraller daha kurulmadan 2071'de kapatılacağını söyleyerek ilk geri adımı attı.

## Nükleer santral istemiyoruz

1977 yılından beri yapılmaya çalışılan ancak yoğun tepkiler sebebi ile gerçekleştirilemeyen nükleer santral inşaatı AKP hükümeti tarafından başlatılmaya çalışılıyor. Halkın %64'ü karşı olmasına rağmen AKP, CHP, MHP gibi partiler nükleer santralleri istiyorlar. Japonya'daki Fukuşima santralinde meydana gelen kazanın yarattığı tehlikenin boyutları ortadayken hala nükleer santrallerin güvenli olabileceğini, tüp-gazdan daha tehlikeli olmayacağını anlatmaya çalışıyorlar. Nükleer enerji gerçeği ise onların iddia ettiğinden oldukça farklı.

→ Nükleer santrallerin inşası oldukça zahmetlidir. Yüksek güvenlik önlemleri gerektirdiğinden maliyetleri çok yüksektir. Yapımlarının planlandığı sürede bitirilmesi çok zordur. Risklerinin büyüklüğü sebebiyle sigortalanamazlar ve riskler kamuya yüklenir.

Kullanılan yakıt yüksek düzeyde radyoaktiviteye sahiptir ve yakıt olma özelliği bittikten sonra da radyoaktif bir atık haline gelir. Bu atıkların güvenli bir şekilde saklanabileceği bir yöntem henüz dünyada hiçbir ülke tarafından geliştirilememiştir, geliştirileceğine dair bir umut da yoktur.

→ Santrallerin ortalama ömrü 40 yıl kadar olup, radyoaktivitesi çok yüksek olan bir binanın kapatılması için yine çok ciddi mali kaynaklara ihtiyaç olacaktır. Bir maliyet yine kamuya yüklenmektedir.

→ Büyük kazalar çok sık olmasa da olduğunda sonuçları çok ağırdır. 1986

yılında patlayan Çernobil santralinden yayılan radyoaktivite sebebi ile binlerce insan öldü. On binlercesi kanser oldu. Çok sayıda anormal çocuk doğdu. Çoğu yaşayamadı. Yaşayanlar ise hastalıkları ile çok da uzun sürmeyen bir hayatı yaşamaya çalışıyorlar.

→ En güvenli nükleer santralleri bile inşa etmeniz doğal olaylar neticesinde kazalar mümkün olabilecektir. Japon-ya'nın Fukuşima santralinde yaşanan felaket bunun son örneğiydi.

→ İstihdamı arttıracığı söylenen nükleer santrallerde yüksek düzeyde vasıflı eleman kullanılır. Onlar da çok sayıda de-ğildir. Yani işsizliğe de çözüm olamazlar.

→ Uranyum madenciliği oldukça kirliliği bir madencilik olması sebebi ile hatırı sayılır bir karbon salımına sebep olarak, hem çevre kirliliğini arttırırlar, hem de küresel ısınmaya çözüm olamazlar.

→ Nükleer teknolojiye sahip olmak gerçekte nükleer silah üretme isteğinden kaynaklanmaktadır. Nükleer silahlanma bütün ülkelerde benzer bir isteği uyandıracak tehlikeli bir adım olacaktır.

→ Alternatifimiz varken niye bu kadar tehlikeli bir enerji üretim yöntemini tercih edelim?

→ Almanya 2022'ye kadar tüm nükleer santrallerini kapatacağını açıkladı. İsviçre'de öyle. İspanya enerji ihtiyacının %21'ini rüzgardan, %40'ını da

yenilenebilir enerji kaynaklarından elde ediyor.

→ Türkiye'nin sahip olduğu güneş ve rüzgar enerjisi potansiyeli de 2020'de tahmin edilen enerji harcamasından daha fazla. Kaldı ki jeotermal enerji de Ege bölgesinde önemli bir kaynak. Denizlerdeki dalgalardan enerji elde edilmesi henüz yaygın olarak kullanılmasa da geleceği olan bir enerji üretim teknolojisidir. Bir de enerjiyi daha verimli kullanmamız halinde kurulması planlanan nükleer santrallerin üreteceği enerji kadar tasarruf sağlamak mümkün. Verimlilik deyince sadece televizyonunuzu stand by modunda bırakmamak, lüzensüz ampulleri söndürmek gibi bireysel metodlar akla geliyor. Bunlar da elbette ki önemli ancak çok az etkili yöntemler. Oysa ki binaların izolasyonu, aydınlatmada düşük enerjili ampullere geçilmesi, ulaşımında toplu ulaşımın tercih edilmesi gibi daha merkezi önlemler çok ciddi enerji tasarrufu gerçekleştirilmesini sağlayabilmektedir. Enerji bakanı bizlerin enerjisiz, ilkel bir dünyada yaşamak istediğimizi, elektrik yerine mum kullanmak istediğimizi düşünse de, bizler tam aksine hayatımızı kolaylaştıran teknolojiyi kullanırken doğayla barışık yaşamamızın mümkün olabileceğini söylüyoruz.

→ Bir avuç nükleer santral inşaatı sahibi servetlerini biraz daha katlayacak diye risk almaya gerek var mı?

→ Biz hayır teşekkürler, nükleersiz bir dünya mümkün diyoruz.



## Hükümet nükleer santrallerle ilgili inciler diziyor:

→ Bir avuç çevreci istedi diye nükleer santralden vazgeçecek değiliz. (halkın %64'ü karşı)

→ Tüpgaz da nükleer santral kadar riskli. Risk almadan bir şey yapılamaz. (Tüp patlar birkaç kişi ölür. Nükleer kazada o an ölenlerin haricinde hem etkisi yıllarca sürer, hem de etkisi rüzgarın etkisiyle binlerce kilometre çevreye yayılır ve yüzyıllar boyunca devam eder.)

→ Rüzgar santrali ile elektrik üretirsek ya rüzgar durursa. Rüzgar esmiyor o sebeple elektrik veremiyoruz mu diyeceğiz? (Güneş, rüzgar, jeotermal, dalga gibi temiz ve güvenli enerji kaynaklarıyla 7 gün 24 saat kesintisiz elektrik temin edilebilir)

→ Kalkınmış ülkelerin hepsinde nükleer santral var. Biz de gelişmek istiyorsak nükleer teknolojiye geçmeliyiz. (Nükleer Teknoloji 1950'lilerin teknolojisidir, gelişmiş ülkelerin bile artık vazgeçtiği bir teknoloji.)

→ Enerji ihtiyacımız hızla artıyor. Başka türlü karşılayamayız. (Türkiye'nin rüzgar ve güneş enerji potansiyeli 2020'deki tahmini enerji ihtiyacı hedefinden çok daha fazla)

→ Enerjide dışa bağımlılığı azaltacağız. (Türkiye'nin uranyum rezervleri yeterli değil. Kaldı ki uranyum zenginleştirmek için yine birkaç ülkeye ihtiyaç duyulacak.)

→ Türkiye toryum zengini. (Toryum'dan enerji üreten nükleer santral teknolojisi dünyada da yok.)

→ İtiraf etmedikleri iki şey var, o sebeple bizleri ikna etmek için bu kadar uğraşıyorlar:

→ Santralin inşasından "biri-leri"(nükleeriler ve onlara aracılık edenler) çok para kazanacak.

→ Nükleer teknolojiyi nükleer silah üretmek için istiyorlar.